

Ministerul Fondurilor Europene

Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020

Axa prioritară 5. *Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și a gestionarea riscurilor*

Obiectivul Specific 5.1. *Reducerea efectelor și a pagubelor asupra populației cauzate de fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice, în principal de inundații și eroziune costieră*

GHIDUL SOLICITANTULUI

CONDIȚII SPECIFICE DE ACCESARE A FONDURILOR

MANAGEMENTUL RISCULUI LA INUNDAȚII, EROZIUNE COSTIERĂ ȘI ALTE RISCURI IDENTIFICATE PRIN EVALUAREA NAȚIONALĂ A RISCURILOR

2019

Capitolul 1. Informații Despre Apelul De Proiecte	4
1.1. Axa prioritară, prioritatea de investiții, obiectiv specific	4
1.2. Tipul apelului de proiecte și perioada de depunere a propunerilor de proiecte	4
1.3. Acțiunile sprijinite și activități.....	5
1.3.1 Acțiunile finanțabile conform POIM.....	5
1.3.2 Activități finanțabile în cadrul OS 5.1	5
1.4. Tipuri de solicitanți.....	8
1.5. Grup țintă	9
1.6. Indicatori.....	9
1.7. Alocarea stabilită pentru apelul de proiecte.....	10
1.8. Valoarea minimă și maximă a proiectului, rata de cofinanțare	10
1.8.1 Valoarea proiectelor	10
1.8.2 Ratele de cofinanțare a proiectelor.....	10
1.9. Ajutor de stat.....	10
Capitolul 2. Reguli de acordare a finanțării	10
2.1. Eligibilitatea solicitantului	10
2.2. Eligibilitatea proiectului	11
2.3. Eligibilitatea cheltuielilor	18
Capitolul 3. Indicații Specifice Privind Completarea Cererii De Finanțare Și Pregătirea Proiectelor.....	22
3.1. Completarea fișei de proiect	22
3.2. Modalitatea de completare a Cererii de finanțare.....	23
3.3. Înregistrarea solicitantului în sistem.....	24
3.4. Completarea cererii de finanțare.....	24
3.4.1 Justificarea proiectului	25
3.4.1.1 Studiul de fezabilitate (pentru proiectele care conțin activități de construcție/reabilitare)26	
3.4.1.2 Analiza Cost Beneficiu	29
3.4.1.3 Analiza Instituțională.....	29
3.4.1.4 Evaluarea Impactului asupra Mediului (după caz)	30
3.4.1.5 Alte anexe la cererea de finanțare	31
3.4.2 Obiectivele proiectului.....	32
3.4.3 Context și justificare	32
3.4.4 Sustenabilitatea.....	33
3.4.5 Relevanța	33
3.4.6 Complementaritate	33

3.4.7 Aplicarea principiilor orizontale	33
3.4.8 Managementul de proiect	34
3.4.9 Elaborarea bugetului și categoriile de cheltuieli	35
Capitolul 4. Verificarea, evaluarea și contractarea proiectelor	36
4.1 Verificarea administrativă și a eligibilității cererilor de finanțare	37
4.2 Evaluarea cererilor de finanțare	37
4.3 Depunerea și soluționarea contestațiilor	38
4.4 Reguli specifice de selecție	39
4.5 Contractarea proiectelor	39
Anexe	40

CAPITOLUL 1. INFORMAȚII DESPRE APELUL DE PROIECTE

Prezentul ghid a fost elaborat de Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) pentru solicitanții care doresc să obțină finanțare nerambursabilă pentru proiecte de investiții, de dezvoltare a capacității de gestionare a riscurilor identificate în Evaluarea Națională a Riscurilor, și de sprijin pentru pregătirea proiectelor în sectorul de management al principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice, în principal de inundații și eroziune costieră, în cadrul Axei Prioritare 5 - *Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor*, Obiectivului Specific (OS) 5.1 *Reducerea efectelor și a pagubelor asupra populației cauzate de fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice, în principal de inundații și eroziune costieră*. În situația în care pe parcursul apelului de proiecte intervin modificări de natură a afecta regulile și condițiile de finanțare stabilite prin prezentul Ghid, inclusiv prelungirea termenului de depunere, AM POIM va aduce completări sau modificări ale conținutului acestuia, prin publicarea unei versiuni revizuite. Anumite modificări ale cadrului legal vor fi comunicate pe pagina de internet a MFE fără modificarea Ghidului Solicitantului.

1.1. Axa prioritară, prioritatea de investiții, obiectiv specific

Axa Prioritară 5 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor, prin prioritatea de investiții 5.i. *Sprijinirea investițiilor pentru adaptarea la schimbările climatice, inclusiv abordări bazate pe ecosistem* și **Obiectivul Specific 5.1 Reducerea efectelor și a pagubelor asupra populației cauzate de fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice, în principal de inundații și eroziune costieră** vizează promovarea acțiunilor orientate spre prevenirea principalelor riscuri accentuate de manifestările schimbărilor climatice, îndeosebi inundații și eroziune costieră, în vederea evitării pagubelor economice și pierderii de vieți omenești, precum și a conformării cu cerințele directivelor din sector. Totodată, contribuie la îndeplinirea cerințelor Directivei 2007/60/CE privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații, transpuse și în Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice 2013-2020.

În Acordul de Parteneriat sunt identificate principalele riscuri care au afectat România în ultimul deceniu. Astfel, în timp cec principalele riscuri exacerbate de schimbările climatice cu cea mai mare frecvență sunt inundațiile, seceta și eroziunea costieră, sunt menționate și alte tipuri de riscuri, cum ar fi incendii forestiere, cutremure, alunecări de teren sau accidente nucleare, radiologice, chimice sau în care sunt implicate substanțe periculoase.

1.2. Tipul apelului de proiecte și perioada de depunere a propunerilor de proiecte

Apelul de proiecte lansat prin prezentul ghid este apel de proiecte pe bază de listă de proiecte preidentificate sau proiecte care vizează prevenirea riscurilor accentuate de schimbările climatice, după caz.

Data lansare apel proiecte: 03.01.2018

Solicitățile se vor primi în perioada 03.01.2018 - 31.12.2020

Cererile de finanțare se vor depune prin aplicația electronică MySMIS 2014, cu toate anexele solicitate prin prezentul ghid.

Pentru etapa de pregătire a portofoliului de proiecte, cererile de finanțare vor fi depuse, într-un singur exemplar, pe CD, urmând ca transmiterea prin MySMIS 2014 să se realizeze conform indicațiilor de la Capitolul 3.

1.3. Acțiunile sprijinite și activități

1.3.1 Acțiunile finanțabile conform POIM

Prin proiectele promovate în cadrul acestui obiectiv specific care vizează prevenirea și reducerea consecințelor inundațiilor, precum și reducerea efectelor negative ale unor fenomene determinate de schimbările climatice, cum ar fi eroziunea costieră, urmărindu-se obținerea următoarelor rezultate:

- Reducerea daunelor economice, sociale, de mediu și patrimoniu cultural cauzate de producerea riscurilor accentuate de schimbările climatice, în principal a celor provocate de inundații și eroziune costieră;
- Atenuarea impactului efectelor negative generate de schimbările climatice;
- Sprijinirea investițiilor pentru adaptarea la schimbările climatice.

Strategia de finanțare pentru perioada 2014-2020 vizează cu prioritate măsuri specifice infrastructurii verzi, și doar acolo unde acestea se dovedesc insuficiente, vor fi promovate în cadrul proiectelor măsurile structurale.

Până la finalizarea Evaluării Naționale a Riscurilor, au fost promovate măsuri de prevenire a riscului la inundații și a eroziunii costiere pentru care exista o analiză detaliată prealabilă, respectiv hărțile de risc la inundații, Planurile de Management al Riscului la Inundații și Master Planul „Protecția și reabilitarea zonei costiere”. În același timp, investițiile propuse pentru aceste măsuri vor contribui la limitarea efectelor altor fenomene specifice schimbărilor climatice, de exemplu, seceta sau alunecările de teren.

Investițiile pentru prevenirea inundațiilor se vor conforma metodologiei pentru identificarea, prioritizarea, justificarea și proiectarea investițiilor, pe baza pagubelor economice evitate. De asemenea, vor fi vizate măsuri suplimentare care vor asigura eficacitatea măsurilor de prevenire a inundațiilor, ex. sisteme de avertizare/alarmare timpurie și de management al bazinelor în timpul inundațiilor. Investițiile propuse se vor baza pe hărțile de risc la inundații și pe Planurile de Management al Riscului la Inundații elaborate la nivelul celor 11 bazine hidrografice și pentru fluviul Dunărea de pe teritoriul României, în conformitate cu Directiva 2007/60/CE.

În ceea ce privește eroziunea costieră, investițiile se vor baza pe tipurile de măsuri identificate prin Master Plan - strategie integrată pentru protecția și refacerea zonei costiere, în vederea combaterii eroziunii pe termen mediu și lung, fiind continuate investițiile demarate în perioada 2007-2013.

Având în vedere cele prezentate în Evaluarea Națională a Riscurilor, vor fi avute în vedere și următoarele riscuri: cutremure, incendii de pădure, secetă, alunecări de teren, epidemii, accidente nucleare sau radiologice, accidente cu produse periculoase pe timpul activității de transport, accidente chimice cu implicații în afara amplasamentului, zoonoze/epizootii.

1.3.2 Activități finanțabile în cadrul OS 5.1

Operațiunile care urmează a fi dezvoltate în cadrul acestui obiectiv specific vor finanța următoarele activități orientative, fără a fi însă limitative:

A. Acțiuni pentru managementul riscului la inundații

A1. Proiecte de investiții

- ✓ Utilizarea infrastructurii verzi pentru prevenirea inundațiilor prin preluarea soluțiilor oferite de ecosisteme naturale pentru gestionarea riscurilor generate de creșterea incidenței evenimentelor extreme

În înțelesul prezentului ghid, prin infrastructură verde se înțelege = o rețea planificată strategic, alcătuită din zone naturale și seminaturale, precum și din alte elemente de mediu, care este concepută și gestionată pentru a oferi o gamă largă de servicii ecosistemice în vederea reducerii riscului la inundații. Ea integrează spații verzi (sau acvatice, în cazul ecosistemelor de acest tip) și alte elemente fizice ale zonelor terestre (inclusiv de coastă) și ale celor marine. Pe uscat, infrastructura verde poate fi prezentă atât în mediul rural, cât și în cel urban.¹

Posibile măsuri de infrastructură verde aplicabile pentru reducerea riscului la inundații sunt prezentate mai jos, fără ca lista acestora să fie exhaustivă.

- *Realizare/restaurare zone umede, zone inundabile controlat*
- *Mlaștini, turbării și păduri inundabile*
- *Realizarea de acumulări temporare de apă, poldere*
- *Renaturarea malurilor cursului de apă*
- *Reconectarea și restaurarea luncii inundabile*
- *Remeandrarea cursului de apă (reconectarea meandrelor)*
- *Restaurarea lacurilor naturale*
- *Acumulări nepermanente de mici dimensiuni cu baraje din materiale locale (ex. trunchiuri de arbori doborâți ca urmare a unor fenomene hidrometeorologice, pământ, piatră)*
- *Plantații din specii arbustive sau arborescente în bazinele superioare de recepție ale râurilor, în zonele perimetrare ale lacurilor de acumulare, în arealele afectate de procese de eroziune/torenți/ravene*
- *Asigurare conectivitate laterală și longitudinală a cursurilor de apă*

Studii, metodologii și manuale de bună practică pentru implementarea măsurilor de infrastructură verde pot fi consultate la:

- http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/studies/index_en.htm
- http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/pdf/Green%20Infrastructure/GI_climate_adaptation.pdf
- <http://nwrn.eu/sites/default/files/documents-docs/53-nwrn-illustrated.pdf>
- <http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/archive/green-infrastructure.htm>
- *Design, implementation and cost elements of Green Infrastructure projects, Naumann, Sandra, McKenna Davis, Timo Kaphengst, Mav Pieterse and Matt Rayment (2011), Final report to the European Commission, DG Environment*
- <https://www.eea.europa.eu/publications/green-infrastructure-and-flood-management>
- <http://www.ceeweb.org/work-areas/priority-areas/green-infrastructure/water/>

- ✓ Modernizarea infrastructurii de monitorizare și avertizare a fenomenelor hidro-meteorologice severe în vederea asigurării protecției vieții și a bunurilor materiale
 - *Ex: Achiziționare de echipamente necesare pentru monitorizarea și avertizarea fenomenelor hidro-meteorologice severe și alte măsuri similare*

¹Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Green Infrastructure (GI) - Enhancing Europe's Natural Capital - COM(2013) 249 final)

- ✓ Măsuri care asigură eficacitatea intervențiilor de prevenire a inundațiilor, ca de exemplu:
 - *Mărirea gradului de siguranță la construcțiile hidrotehnice prin instalarea de senzori automați și echipamente complementare pentru mărirea gradului de siguranță a barajelor; măsurarea stratului de zăpadă și stații hidrometrice pentru debite afluențe, prize și derivații; dotarea cu software și hardware pentru controlul și coordonarea exploatarei construcțiilor hidrotehnice; echipamente și mijloace de intervenție la inundații pentru ANAR;*
 - *Informaticizarea sistemului de colectare a datelor provenite de la stațiile automate care vor fi montate la nivelul barajelor.*
 - *Alte măsuri similare în acord cu strategiile naționale și europene.*
- ✓ Realizarea de măsuri structurale de protecție împotriva riscului la inundații, acolo unde infrastructura verde nu este suficientă, prin construirea ori reabilitarea infrastructurii de reducere a impactului unor fenomene meteorologice extreme. Măsurile structurale vor fi realizate complementar măsurilor de infrastructură verde, când acestea se dovedesc a fi ineficiente, în practică sau prin modelare, iar construirea unor infrastructuri noi se va realiza în cazuri excepționale.

A2. Proiecte de dezvoltare a capacității de gestionare a riscului la inundații

- ✓ Sprijin pentru pregătirea portofoliului de proiecte aferent perioadei 2014-2020 și post 2020
- ✓ Dezvoltarea de studii, metodologii, evaluări, rapoarte, manuale de bună practică pentru managementul barajelor
 - *Elaborare studii, metodologii, manuale de bună practică privind managementul barajelor*
- ✓ Abordare intersectorială la nivel de bazin hidrografic (dezvoltare coordonată și management integrat al activităților privind apa, terenurile și resursele)
 - *Ex. Realizarea de planuri de coordonare intersectorială care să aibă în vedere integrarea tuturor activităților din bazinul hidrografic în vederea realizării unei abordări integrate.*
- ✓ Alte tipuri de acțiuni specifice gestiunii riscului la inundații, conform celor prevăzute în Strategia Națională de Management al Riscului la Inundații pe termen mediu și lung sau în planurile de management al riscului la inundații
 - *Realizarea de măsuri nestructurale² (studii, acțiuni privind controlul utilizării albiilor minore, elaborarea planurilor bazinale de reducere a riscului la inundații și a programelor de măsuri; introducerea sistemelor de asigurări, sisteme de avertizare/alarmare, informarea publicului etc.), altele decât măsurile de infrastructură verde;*
 - *Implementarea sistemelor de prognoză, avertizare și alarmare pentru cazuri de inundații;*
 - *Măsuri privind monitorizarea, prognoza și avertizarea inundațiilor.*

B. Acțiuni pentru prevenirea eroziunii costiere

B1. Acțiuni specifice de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere asupra plajelor și activități de reabilitare și protecție a plajelor

- *Înnisipări artificiale;*
- *Creare de noi plaje, diguri submerse și emerse, epiuri pentru retenția nisipului;*

² Măsurile nestructurale reprezintă acele măsuri care nu implică realizarea de infrastructură „gri” permanentă și includ atât măsuri de infrastructură verde, cât și orice alte tipuri de măsuri, precum controlul utilizării albiilor minore, elaborarea planurilor bazinale de reducere a riscului la inundații și a programelor de măsuri, introducerea sistemelor de asigurări, sisteme de avertizare/alarmare, informarea publicului etc.

- *Reabilitare structuri sparge-val;*
- *Diguri de stabilizare a plajelor, drenaje, ziduri de sprijin.*

B2. Sprijin pentru pregătirea portofoliului de proiecte aferent perioadei 2014-2020 și post 2020

În cazul acțiunilor din categoria A1., B1., respectiv C. măsurile prevăzute în actele de reglementare emise de autoritățile competente pentru protecția mediului care fac obiectul opțiunii selectate la nivelul studiului de fezabilitate (prin analiza de opțiuni) și care sunt promovate în proiect se consideră eligibile în cadrul OS 5.1.

Măsurile de gestionare a riscului la inundații cu impact negativ asupra obiectivelor de conservare SAC (SCI), SPA, site RAMSAR sau la nivelul ariilor naturale protejate declarate la nivel național se pot menționa în studiul de fezabilitate, fără a fi însă luate în considerare ca investiții potențiale.

C. Măsuri de prevenire și protecție împotriva altor riscuri

- ✓ Măsuri de promovare a infrastructurii verzi specifice riscurilor identificate prin evaluarea națională și/sau prin planul de acțiune de adaptare la schimbări climatice
- ✓ Dezvoltarea de strategii, metodologii, planuri, proceduri, manuale de bună practică pentru managementul riscurilor identificate pe baza evaluării naționale, cu excepția riscului la inundații.

Atenție!

Prin prezentul ghid se vor finanța cu prioritate măsuri specifice infrastructurii verzi, și doar acolo unde acestea se dovedesc insuficiente, vor fi promovate măsuri structurale.

Proiectele propuse vor fi dezvoltate pe baza metodologiei de justificare și proiectare a intervențiilor/măsurilor cuprinse în Planurile de Management al Riscului la Inundații, prezentată în modelul cadru al studiului de fezabilitate (Anexa 8) - dacă este aplicabil, luând în considerare pagubele economice evitate.

Alte tipuri de activități:

- *Management de proiect;*
- *Activități de informare și promovare a proiectului, conform regulilor de informare și publicitate.*
- *Audit*

În scopul asigurării unei identități vizuale armonioase și pentru respectarea unitară a regulilor privind vizibilitatea, Beneficiarii vor trebui să aplice cel puțin măsurile minime obligatorii din cadrul Manualului de Identitate Vizuală pentru Instrumente Structurale 2014-2020 (care poate fi accesat la adresa www.fonduri-ue.ro/transparenta/comunicare). Activitățile de comunicare vor fi adaptate din punct de vedere al valorii, frecvenței și complexității, în funcție de specificitatea proiectului gestionat de beneficiar.

1.4. Tipuri de solicitanți

Solicitanții eligibili în cadrul OS 5.1 sunt:

- Ministerul Apelor și Pădurilor, ca instituție desemnată să coordoneze și să monitorizeze Planurile de Management al Riscului la Inundații (PMRI), în parteneriat cu structurile specializate să implementeze măsurile specifice din cadrul PMRI (ex. Administrația Națională “Apele Române” și administrațiile bazinale subordonate; Regia Națională a Pădurilor - Romsilva, Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare etc.) pentru acțiuni de tip A;

- Ministerul Apelor și Pădurilor în parteneriat cu ONG-urile și alte structuri cu specializare în domeniul ecologic, care pot să asigure expertiza necesară pentru implementarea măsurilor de tip non-structural - pentru acțiuni de tip A;
- Administrația Națională de Meteorologie - pentru acțiunile de tip A specifice ANM;
- Administrația Națională “Apele Române” pentru acțiuni de tip B;
- alte organisme cu atribuții în prevenirea și managementul la nivel național a riscurilor identificate pe baza evaluării naționale - pentru acțiuni de tip C (spre exemplu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, ca autoritate publică centrală care elaborează politici publice în sectorul de îmbunătățiri funciare, schimbări climatice și protecția mediului).

1.5. Grup țintă

Grupul țintă principal este reprezentat de populația din centrele urbane și rurale, la nivel național, care sunt expuse riscurilor generate de schimbările climatice și celor identificate pe baza evaluării naționale.

1.6. Indicatori

Pentru Obiectivul Strategic 5.1 *Reducerea efectelor și a pagubelor asupra populației cauzate de fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice, în principal de inundații și eroziune costieră*, au fost prevăzuți următorii indicatori de program:

ID	Indicatori obligatorii la nivel de proiect	Unitate de măsură
Indicatori de rezultat		
2S47	Daune economice medii anuale produse de evenimentele hidrologice adverse (vizate de program)	mil euro/ an
2S81	Cerere de finanțare transmisă, spre analiză și aprobare, la Comisia Europeană/Organismul Independent pentru Evaluare	nr.
2S120	Riscuri pentru care sunt promovate măsuri de prevenire și pregătire	nr.
Indicatori de realizare imediată		
CO20	Prevenirea și gestionarea riscurilor: Populație care beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor	persoane
2S48	Lungime de plajă și/sau faleză protejată	km
2S82	Documentații suport pentru elaborarea aplicației de finanțare (Studiu de Fezabilitate, Analiza Instituțională, Analiza Cost-Beneficiu, Evaluarea Impactului asupra mediului etc.)	set

Atenție! Pe lângă indicatorii obligatorii menționați anterior, fiecare proiect va avea și indicatori fizici. Suplimentar pot fi adăugați și alți indicatori fizici (față de cei prezentați anterior).

Indicatorii pentru monitorizarea efectelor asupra mediului (Anexa 7) vor fi monitorizați în vederea raportării anuale a acestora.

Definițiile indicatorilor și indicații privind cuantificarea acestora

2S47 = Daune economice anuale produse de inundații și de eroziunea costieră ce pot fi evitate prin promovarea de măsuri de prevenție și protecție;

2S48 = Lungimea de plajă pentru care urmează a fi finanțate măsuri de protecție pentru a preveni eroziunea costieră

2S120 = Numărul de riscuri pentru care urmează să fie promovate măsuri de prevenire și pregătire

CO20 = Numărul de persoane expuse riscului de inundații a căror vulnerabilitate a scăzut ca o consecință directă a sprijinului acordat prin proiect.

1.7. Alocarea stabilită pentru apelul de proiecte

Fondurile alocate pentru finanțarea proiectelor din OS 5.1 au acoperit și necesarul de finanțare pentru proiectele fazate (alocarea UE și buget de stat), respectiv 6.700.000 euro.

Alocarea financiară orientativă pentru acest apel este prezentată în tabelul de mai jos:

Acțiune	Alocare netă POIM	Buget limită apel / contractare (euro)*
Proiecte de investiții	402,35 mil. euro	420 mil. euro
Proiecte vizând capacitatea de management a riscului la inundații		30 mil. euro
Total		450 mil. euro

Aceste alocări bugetare sunt indicative AM POIM putând decide reducerea sau extinderea acestor sume în funcție de evoluția globală la nivelul axei prioritare. Totodată, alocările pe acțiuni la nivelul axei prioritare și în cadrul unui obiectiv specific pot fi modificate în funcție de solicitările primite și de necesitatea atingerii indicatorilor respectivi.

*Alocare indicativă fără rezervă de performanță

** Bugetul limită al apelului prezintă nivelul maxim până la care AM POIM primește cereri de finanțare. Sumele neacoperite prin proiectele depuse vor fi realocate de AM POIM din oficiu spre proiectele noi de investiții.

*** Bugetul limită de supracontractare este indicativ. Valoarea sumei supracontractate este indicativă, AM POIM putând decide limitarea sau extinderea acestor sume în funcție de valoarea proiectelor fazate.

Această alocare include și alocarea pentru ITI Delta Dunării, respectiv:

Acțiune	Alocare netă (euro)
Acțiuni finanțabile în cadrul ITI Delta Dunării	44.235.294

1.8. Valoarea minimă și maximă a proiectului, rata de cofinanțare

1.8.1 Valoarea proiectelor

Prin program sau ghidul solicitantului nu se propun valori maxime ale proiectelor.

1.8.2 Ratele de cofinanțare a proiectelor

Pentru proiectele finanțate prin O.S. 5.1 se asigură finanțarea integrală a cheltuielilor eligibile astfel: 85% Fondul de Coeziune și 15% buget de stat.

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile	100% (85% FC + 15% buget de stat) pentru toate categoriile de beneficiari
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului (buget de stat)	15% (buget de stat - conform OUG nr. 40/2015 la art. 6 alin. (3))

1.9. Ajutor de stat

Acțiunile de prevenire a riscului la inundații fac parte din atribuțiile exercitate de o autoritate publică și nu reprezintă ajutor de stat.

CAPITOLUL 2. REGULI DE ACORDARE A FINANȚĂRII

2.1. Eligibilitatea solicitantului

Solicitanții trebuie să îndeplinească următoarele condiții de natură instituțională, legală și financiară:

- a) Se încadrează în categoria beneficiarilor eligibili conform Programului Operațional Infrastructură Mare, respectiv în ghidul solicitantului OS 5.1, în funcție de acțiunile finanțabile și de tipurile de proiecte;
- *Se probează prin documente care atestă constituirea legală a solicitantului/partenerului, actul constitutiv/actul normativ de înființare/hotărâri judecătorești de dobândire a personalității juridice/Extras de la Registrul Comerțului/Registrul Asociațiilor și Fundațiilor, alte documente de înființare relevante*
- b) Solicitanții/partenerul nu se încadrează într-una din situațiile de mai jos:
1. este în incapacitate de plată/în stare de insolvență, conform Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 46/2013 privind criza financiară și insolvența unităților administrative teritoriale, cu modificările și completările ulterioare, respectiv conform Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, după caz;
 2. este în stare de faliment, lichidare, are afacerile conduse de un administrator judiciar sau activitățile sale comerciale sunt suspendate ori fac obiectul unui aranjament cu creditorii sau este într-o situație similară cu cele anterioare, reglementată prin lege, ori face obiectul unei proceduri legale pentru declararea sa în stare de faliment, lichidare, conducerea afacerilor de un administrator judiciar sau activitățile sale comerciale sunt suspendate ori fac obiectul unui aranjament cu creditorii;
 3. nu și-a îndeplinit obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetele componente ale bugetului general consolidat, și bugetului local în conformitate cu prevederile legale în vigoare în România;
 4. reprezentantul legal a suferit condamnări definitive datorate unei conduite profesionale îndreptată împotriva legii, decizie formulată de o autoritate de judecată ce are forță de res judicata;
 5. a fost subiectul unei judecăți de tip res judicata pentru fraudă, corupție, implicarea în organizații criminale sau în alte activități ilegale, în detrimentul intereselor financiare ale Comunității Europene.
- *Se probează prin Declarația de eligibilitate a solicitantului/partenerului (Anexa 4)*
- c) Reprezentatul legal al solicitantului/partenerului nu este subiectul unui conflict de interese;
- *Se probează prin Declarația privind conflictul de interese (Anexa 4)*
- d) Solicitantul/partenerul demonstrează capacitatea de implementare (tehnică și administrativă), prin documentele privind Unitatea de Implementare a Proiectului și celelalte documente relevante anexate.
- *Se probează cu decizia/actul privind înființarea/extinderea Unității de Implementare a Proiectului și CV-urile membrilor UIP și fișe de post pentru solicitant/partener (actualizate pentru POIM, după caz)*
 - *Acord de parteneriat*
 - *Act de delegare între Administrația Națională “Apele Române” și Administrația Bazinală de Apă pentru implementarea proiectului*
- e) Solicitantul demonstrează capacitatea de cofinanțare a proiectului
- *Se probează prin bugetul aprobat al solicitantului sau documentele care atestă demararea procedurilor de includere în buget, după caz*
 - *Declarația de angajament (inclusiv pentru etapa a IIa, după caz)*

2.2. Eligibilitatea proiectului

2.2.1 Reguli privind eligibilitatea proiectelor de investiții/de dezvoltare a capacității de gestiune a riscurilor identificate în Evaluarea Națională a Riscurilor

Pentru a fi eligibile, proiectele promovate în cadrul acțiunilor din cadrul OS 5.1 trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) Proiectul se încadrează în categoriile de acțiuni finanțabile menționate în POIM, corespunzătoare AP 5, OS 5.1 și definite în ghidul solicitantului la secțiunea 1.3.2, prioritizarea se bazează pe analizele PMRI (în corelare cu rezultatele studiului de fezabilitate) pentru proiectele de tip A1. sau este corelat cu Master Plan privind Protecția și Reabilitarea Zonei Costiere Românești pentru proiectele de tip B1., iar perioada de implementare a proiectului se încadrează în perioada de eligibilitate (între 01.01.2014 și 31.12.2023)
 - *Se probează, după caz, prin B.3.1 și H din Cererea de finanțare și Studiul de fezabilitate*
 - *Pentru proiectele de tip A, proiectul este eligibil dacă răspunsul este afirmativ la toate întrebările:*
 - *se demonstrează riscul potențial semnificativ la inundații; proiecte care contribuie la strategia ITI vor fi prioritare;*
 - *pentru proiectele de tip A1. sunt analizate cu prioritate măsurile de infrastructură verde și se propun măsuri structurale doar acolo unde acestea sunt insuficiente, plecând de la informațiile prezentate în PMRI și prelucrate conform metodologiei de elaborare a studiului de fezabilitate (rezultatele SF pot conduce la opțiuni diferite de reducere a riscului la inundații decât cele prezentate în PMRI); cel puțin o opțiune conține doar măsuri de infrastructură verde;*
 - *realizarea de măsuri structurale noi poate fi acceptată doar în situații excepționale, când riscul la inundații se dovedește a fi iminent fără o astfel de intervenție, conform analizei de opțiuni din studiul de fezabilitate, fiind respectate în același timp toate cerințele prevăzute de Directiva Cadru Apă (art 4 (7)) și a celorlalte directive relevante;*
 - *proiectul nu prevede măsuri structurale noi în situri Natura 2000, arii naturale protejate;*
 - *se demonstrează că măsurile de reducere a riscului la inundații nu sunt împărțite artificial în proiecte mici;*
 - *analiza măsurilor de infrastructură verde este cuprinzătoare, și proiectul propune măsuri integrate;*
 - *se prezintă rezultatele analizei impactului cumulativ cu alte proiecte realizate la nivel de bazin hidrografic.*
- b) În cazul proiectelor majore, acestea trebuie să se regăsească pe lista proiectelor majore din cadrul POIM
 - *Se probează prin secțiunea B.1.1 din Cererea de finanțare și Tabelul 27 din POIM.*
- c) Scopul și obiectivele proiectului trebuie să fie în concordanță cu acțiunile obiectivului specific 5.1 și cu activitățile eligibile prezentate în Secțiunea 1.3 din prezentul ghid
 - *Se probează, după caz, prin secțiunea B.3.1, B.4 din Cererea de finanțare, harta de localizare a proiectului*
- d) Studiul de fezabilitate respectă cerințele din Ghidul Solicitantului (pentru proiectele de tip A1., dacă este aplicabil)
- e) Pentru proiectele de tip A1. (dacă este aplicabil), justificarea proiectului parcurge etapele menționate în ghid.

Justificarea și pregătirea proiectelor trebuie să se axeze pe elemente de mai jos. Justificarea va fi prezentată detaliat în studiul de fezabilitate elaborat în conformitate cu ghidul anexat (Anexa 8):

1. Cartarea riscului de inundații în corelare cu activitățile vulnerabile

Plecând de la hărțile de risc la inundații, în SF este prezentată suprapunerea ariei vizate în cadrul proiectului cu o zonă de risc ridicat identificată la nivelul PMRI sau acolo unde există informații noi și riscurile au fost evaluate ca urmare a unei modelări hidraulice se va prezenta dacă această zonă prezintă risc mai mare sau egal cu cel al zonelor declarate ca fiind zone cu risc potențial semnificativ la inundații în PMRI.

Se vor identifica toate sursele de risc la inundații și se va preciza dacă proiectul/opțiunea propusă atenuează/diminuează toate aceste riscuri.

În cazul în care există date privind pagubele produse în trecut se va preciza dacă opțiunea selectată va contribui la reducerea acestora.

În SF se va menționa dacă locația unde vor fi aplicate măsurile de management la inundații face parte dintr-un plan de dezvoltare a teritoriului luând în considerare hărțile de risc la inundații.

2. Cuantificarea daunelor (costuri agregate/totale, în euro, inclusiv decese, distrugerii materiale și costurile care decurg din întreruperea activității economice)

Analiza economică trebuie realizată având în vedere populația protejată, populația rezilientă, costurile unitare pentru construcții și costurile de mentenanță pentru întreg ciclul de viață a infrastructurii și ținând seama de beneficiile socio-economice rezultate ca urmare a pagubelor evitate prin implementarea proiectului, inclusiv impactul asupra mediului și protecția patrimoniului.

Se va menționa dacă la nivel național/areal vizat în cadrul proiectului este stabilită o abordare/metodologie în cazul pagubelor.

Pentru toate celulele de inundație se va realiza analiza cost-beneficiu, iar ulterior se va face o evaluare globală.

Se va preciza dacă pagubele evitate prin implementarea proiectului propus (proprietăți și infrastructură) sunt evaluate.

Analiza de senzitivitate va demonstra faptul că opțiunea selectată aduce beneficii în orice situație.

3. Justificarea perioadei de recurență ca va fi luată în considerare, în baza unei justificări economice (costul estimat al măsurilor de prevenire a inundațiilor/daune evitate luând în considerare mai multe perioade recurență)

Perioada de recurență care ar trebui să fie adoptată pentru standardul de proiectare a sistemului va respecta HG nr. 846/2010 pentru aprobarea Strategiei naționale de management al riscului la inundații pe termen mediu și lung. În cazul în care se propune un standard mai scăzut de proiectare (<1%) se va include o justificare completă.

Pentru standarde de proiectare >1% se va realiza o analiza cost-beneficiu incrementală a beneficiilor exprimate în pagube evitate.

Stabilirea unui standard de proiectare pentru toate celulele de inundație.

Se va preciza/verifica dacă există terenuri nedezvoltate și suprafețe agricole care au un standard specific de protecție.

4. *Proiectarea măsurilor de prevenire pe baza unui model hidromorfologic și hidraulic bine calibrat*

Se va demonstra faptul că măsurile propuse se bazează pe modele hidraulice și că impactul proiectului atât în amonte, cât și în aval, este analizat pentru o gamă largă de probabilități privind inundațiile, luând în considerare și impactul cumulat cu alte proiecte. Astfel se vor lua în considerare modificări privind regimul hidrologic și mecanismele de inundare.

În cazul în care există un potențial de alterare a bilanțului de sedimente și de a crea condiții pentru modificări morfologice ale cursului de apă va fi efectuată o evaluare geomorfologică.

În cazul în care este identificat impact hidraulic (presiuni asupra regimului de curgere) și hidromorfologic (presiuni hidromorfologice), se vor propune măsuri de diminuare a acestora.

În acest context se vor prezenta și analiza opțiunile alternative.

Se va menționa dacă opțiunile analizate țin cont de impactul asupra biodiversității, în special dacă măsurile au efect asupra unui sit Natura 2000, și asupra stării ecologice a corpurilor de apă, și dacă se propun opțiuni alternative conform legislației europene în vigoare (ex. Directivele Habitate și Păsări, Directiva Cadru privind Apa, etc).

5. *Identificarea măsurilor adecvate de prevenire a inundațiilor, pe baza unei analize de opțiuni și a prioritizării intervențiilor specifice infrastructurii verzi*

Se vor analiza minim două opțiuni, din care o opțiune va viza combinații de măsuri de infrastructură verde. Opțiunea viabilă și sustenabilă selectată pentru managementul riscului la inundații va fi prezentată în mod transparent. Aceasta va fi bazată pe analiza multicriterială (AMC).

Se va avea în vedere faptul că măsurile care nu sunt viabile din punct de vedere tehnic, administrativ și/sau legal nu ar trebui să fie analizate înainte de AMC.

Se va prezenta procesul prin care au fost analizate și selectate măsurile pentru opțiunile propuse.

- **Fiecare opțiune va fi analizată în funcție de impactul generat** ținând seama de Directiva Cadru Apă și Directiva Păsări, respectiv Habitate, după caz.
- **Studiul de fezabilitate trebuie să demonstreze folosind modelul conceptual “source pathway receptor” faptul că sistemul nu va avea impact asupra stării corpului/corpurilor de apă sau sitului Natura 2000** și să precizeze impacturile din zona situată în aval de lucrările propuse. Se vor avea în vedere opțiuni alternative sau revizuirea opțiunilor inițiale pentru a evita sau diminua impacturile și doar în cazul în care nu se ajunge la rezultatul scontat se vor lua în considerare măsuri de atenuare.
- Se va stabili dacă investițiile propuse în cadrul proiectului pot deteriora starea/potențialul ecologic ca urmare a modificărilor de natură morfologică a corpurilor de apă sau nu conduc la îmbunătățirea potențialului ecologic.

- Pentru opțiunea selectată, se va demonstra că au fost luate în considerare opțiuni alternative care sunt superioare din punct de vedere al protecției mediului, precum și impactul cumulat cu alte proiecte din bazinul hidrografic.
- Se va demonstra că procesul de verificare a opțiunilor (inclusiv opțiunile alternative) s-a bazat pe criterii abiotice legate de presiunea hidromorfologică și aspecte metodologice, așa cum sunt descrise în *Ghidul pentru aplicarea excepțiilor de la obiectivele de mediu* - Directiva Cadru Apă (2000/60/EC), articolul 4 alin. 7 - https://circabc.europa.eu/sd/a/2a3ec00a-d0e6-405f-bf66-60e212555db1/Guidance_documentN%C2%B020_Mars09.pdf.
- Unde este cazul, în procesul de verificare a fiecărei opțiuni se va efectua o analiză care să țină seama de Directiva Păsări și directiva Habitata sau de specificul ariei naturale protejate la nivel național.

În cazul în care investițiile propuse în cadrul proiectului pot deteriora starea/potențialul ecologic ca urmare a modificărilor de natură morfologică a corpurilor de apă sau pot conduce la deteriorarea stării/potențialului ecologic se va menționa dacă proiectul de investiții îndeplinește condițiile stabilite la articolul 4 alin. 7 Directiva Cadru Apă, respectiv articolul 2⁷ Legea Apelor 107/1996 cu modificările și completările ulterioare. Astfel, se vor avea în vedere următoarele aspecte:

- se vor lua toate măsurile posibile pentru a atenua impactul negativ asupra stării corpului de apă;
- se va analiza dacă motivele care stau la baza acestor modificări sunt de interes public major și/sau beneficiile aduse mediului și societății de realizare a obiectivelor (stabilite la paragraful 1 al articolului 4 din DCA), sunt depășite de beneficiile noilor modificări sau schimbări pentru sănătatea umană, pentru menținerea securității umane sau pentru dezvoltarea durabilă;
- beneficiile care sunt înregistrate ca urmare a acestor modificări sau schimbări aduse corpului de apă nu pot fi atinse, prin alte mijloace (opțiune superioară din punct de vedere al protecției mediului), din motive care țin de fezabilitatea tehnică sau din cauza aspecte de natură financiară.

În caz contrar, dacă nu sunt demonstrate elementele de mai sus, proiectul nu va fi promovat și nu va fi depus spre finanțare.

6. Stabilirea, cartografierea riscului rezidual pentru situațiile cu recurență mai mare

Se va evalua performanța proiectului propus (combinația de măsuri) luând în considerare evenimente de extreme (de exemplu: o creștere a debitului de cel puțin 20% și dacă este relevant o creștere a nivelului mării determinată de schimbările climatice).

Se vor elabora hărți privind riscurile reziduale (cu indicarea adâncimilor și extinderea zonei inundabile) și se va analiza sustenabilitatea măsurilor care formează opțiunile.

Se va evalua/preciza cum se poate adapta proiectul la efectele schimbărilor climatice, dar și la alte riscuri.

Se va demonstra faptul că riscurile reziduale și alte aspecte neprevăzute nu vor:

- conduce la modificarea opțiunii propuse în cadrul proiectului preferat/opțiunii propuse în cadrul proiectului (a măsurilor selectate pentru această opțiune);
- determina ca investițiile să cedeze în condiții de evenimente extreme;
- împiedica măsura să fie adaptată/extinsă în viitor;

- face ca opțiunea aleasă (proiectul preferat/prima opțiune) să devină o soluție low-regret pentru comunitatea locală (atunci când beneficiile investiției se vor manifesta în toate scenariile posibile viitoare).

În cazul în care aceste cerințe nu pot fi îndeplinite se vor identifica măsuri suplimentare pentru gestionarea riscurilor reziduale.

7. *Stabilirea măsurilor "conservative" necesare (corelarea între hărțile privind riscurile reziduale și documente de reglementare a managementului terenurilor - inclusiv a planurilor urbanistice; considerarea măsurilor/regulamentelor necesare pentru a menține, în cel mai rău caz, caracteristicile regimului scurgerii/caracteristicile bazinului hidrografic și ipotezele de calibrare utilizate pentru proiectarea măsurilor de prevenire a inundațiilor.*

Se va prezenta un rezumat al pașilor descriși mai sus, utilizând informații care rezultă din analiza cartării riscului rezidual pentru a demonstra sustenabilitatea proiectului.

Se vor preciza care sunt opțiunile ce conțin măsurile "conservative" (management natural al inundațiilor, măsuri nonstructurale) necesare pentru a asigura sustenabilitatea proiectului.

Studiu de fezabilitate va include și următoarele:

- hărți ale riscului rezidual în ipoteza implementării proiectului preferat (primei opțiuni), incluzând, unde este necesar, riscul potențial de rupere sau cedare a unei măsuri individuale sau a întregii combinații de măsuri, dacă este cazul;
- hărți de inundabilitate (flood zoning maps) - 2 variante, cu și fără structurile de apărare pentru a evidenția zonele protejate prin lucrări cu rol de apărare sau zonele care beneficiază de efectul unor lucrări de apărare (situate în amonte);
- politici/recomandări de utilizare a terenului și practici asociate pentru zonele apărate și zonele fără protecție la inundații;
- cerințele privind întreținerea/mentenanța pentru investițiile propuse a fi realizate;
- cerințele privind monitorizarea continuă hidrometrică (stații hidrometrice manuale&automate), incluzând, dacă este cazul, propuneri de extindere a sistemului de veghe hidrologică în vederea elaborării de prognoze și avertizări la inundații;
- cerințele de conservare/protecție a caracteristicilor naturale și practicilor de gestionare a terenurilor în așa fel proiectul propus încât să se atingă obiectivele PMRI.

- f) Proiectul a fost dezvoltat în acord cu prevederile Directivei Cadru Apă, Directivei privind Evaluarea de Impact asupra Mediului, iar impactul proiectului asupra mediului și corpului de apă este minim raportat la costuri și beneficii

➤ *Se probează, după caz, prin documentația aferentă evaluării impactului asupra mediului, evaluării adecvate și ale studiilor hidromorfologice - conform deciziilor autorităților competente de mediu și apă, precum și prin analiza de opțiuni și rezultatele analizei cost-beneficiu*

- g) Activitățile proiectului nu au fost finanțate în ultimii 5 ani și nu sunt finanțate în prezent din alte fonduri publice, altele decât ale solicitantului

➤ *Se probează prin declarația de eligibilitate a solicitantului/partenerului*

- h) Bugetul proiectului respectă regulile de eligibilitate a cheltuielilor

➤ *Se probează, după caz, prin secțiunea C, respectiv secțiunea G din Cererea de finanțare*

- i) Imobilele pe care se vor construi/extinde/reabilita noile investiții sunt puse la dispoziția proiectului. În acest sens se va demonstra dreptul de proprietate/concesiune/superficie/dreptul de administrare asupra imobilului (teren și/sau clădire) unde se face investiția, pe o perioadă de cinci ani de la data previzionată pentru efectuarea plății finale în cadrul proiectului. Contractul de concesiune trebuie să se afle în perioada de valabilitate la momentul încheierii contractului de finanțare.

Se probează prin:

- *Proiect de Hotărâre de Guvern de expropriere pe circuitul de avizare - pentru terenurile unde este necesară exproprierea (la momentul depunerii aplicației de finanțare)*
- *Declarații pe proprie răspundere din partea autorităților locale/autorității responsabile privind disponibilitatea terenurilor pe care se vor construi/extinde/reabilita noile investiții (la momentul depunerii aplicației de finanțare)*
- *Declarație pe proprie răspundere/Adeverință autorităților locale/autorității responsabile prin care se menționează faptul că nu au fost depuse cereri de retrocedare, în conformitate cu legislația în vigoare și că nu există litigii cu privire la stabilirea și delimitarea proprietății (la depunerea aplicației de finanțare)*
- *Plan de amplasament vizat de OCPI pentru imobilele pe care se propune a se realiza investiția în cadrul proiectului, plan în care să fie evidențiate inclusiv numerele cadastrale, acolo unde există (la depunerea aplicației de finanțare)*
- *Acordul proprietarilor privind dreptul de acces asupra terenurilor/punerea la dispoziția proiectului (la contractare)*
- *Oricare dintre actele admise de lege - copie act de proprietate/contract de suprafață/contract de concesiune pe durata proiectului și durata de sustenabilitate a proiectului etc. (la contractare)*
- *Hotărâri de Consiliu Local privind disponibilitatea terenurilor (la contractare)*
- *Hotărâre de Guvern privind apartenența imobilelor aferente proiectului la proprietatea publică și extras Carte Funciară (la interval de șase luni de la semnarea contractului de finanțare)*

Cerințe specifice privind terenurile supuse exproprierii:

- Pentru terenurile supuse investiției a căror expropriere este necesară în baza prevederilor Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică necesară realizării unor obiective de interes național județean și local, solicitantul va proba:
 - ✓ *La momentul depunerii cererii de finanțare prin Proiectul de Hotărâre de Guvern de declanșare a operațiunilor de expropriere inițiat de Ministerul Apelor și Pădurilor conform prevederilor Legii nr. 255/2010.*
 - ✓ *La semnarea contractului de finanțare, în cazul aprobării proiectului pentru finanțare, solicitantul va proba că Hotărârea de Guvern de expropriere este aprobat.*
- j) Activitățile derulate în cadrul proiectului respectă legislația națională/comunitară și regulile în domeniul egalității de șanse, dezvoltării durabile, achizițiilor publice (inclusiv dacă sunt incluse activități care au fost demarate anterior depunerii proiectului), informării și publicității și ajutorului de stat
 - *Se probează prin declarația de eligibilitate a solicitantului/partenerului*
 - *Se probează prin secțiunile B.3.1, C.2, H. din Cererea de finanțare*
 - *Secțiunea MySMIS Principii orizontale*
- k) Proiectul include descrierea clară a legăturii cu alte finanțări sau alte proiecte finanțate din fonduri comunitare sau naționale
 - *Se probează prin declarația de eligibilitate a solicitantului/partenerului*
 - *Se probează prin secțiunea G din Cererea de finanțare*
 - *Secțiunea My SMIS Finanțările anterioare/solicitate*
- l) Dacă proiectul conține investiții realizate înainte de depunerea cererii de finanțare, acestea au fost verificate din punct al legislației în vigoare privind achizițiile publice și au fost formulate concluzii care permit acceptarea proiectului ca fiind eligibil cu sau fără condiții
 - *Conform documentului elaborat de Serviciul de Achiziții din cadrul AM POIM care vizează verificarea dosarului de achiziție publică depus de către solicitant*

- m) În cazul proiectelor vizând promovarea ITI Delta Dunării (după caz), localizarea proiectelor trebuie fie în aria geografică a ITI
- *Se probează prin secțiunea B.3.1 din Cererea de finanțare și prin avizul de conformitate privind strategia ITI a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară pentru ITI Delta Dunării*

2.2.2 Reguli privind eligibilitatea proiectelor de sprijin pentru pregătirea portofoliului de proiecte aferent perioadei 2014-2020 și post 2020

În vederea obținerii finanțării din POIM, beneficiarii trebuie să depună Cereri de Finanțare, conform modelului din Anexa 1.a. Pentru a fi eligibile spre finanțare, proiectele de sprijin privind pregătirea proiectelor de investiții trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) Proiectul se încadrează în categoriile de acțiuni finanțabile menționate în POIM și în categoriile de proiecte menționate în Ghidul Solicitantului, corespunzătoare AP 5, OS 5.1, iar perioada de implementare a proiectului se încadrează în perioada de eligibilitate (între 01.01.2014 și 31.12.2023).
 - *Se probează prin secțiunile Obiectivele proiectului și Activități Previzionate din cererea de finanțare (Anexa 1.a)*
- b) Scopul și obiectivele proiectului trebuie să fie în concordanță cu acțiunile obiectivului specific 5.1 și cu activitățile eligibile prezentate în Secțiunea 1.3 din prezentul ghid
 - *Se probează prin secțiunea Obiectivele proiectului și din Cererea de finanțare (Anexa 1.a)*
- c) Activitățile proiectului nu au fost finanțate în ultimii 5 ani și nu sunt finanțate în prezent din alte fonduri publice, altele decât ale solicitantului
 - *Se probează prin declarația de eligibilitatea a solicitantului și conform secțiunii Finanțări anterioare/solicitate*
- d) Bugetul proiectului respectă indicațiile privind încadrarea în categoriile de cheltuieli eligibile
 - *Se probează prin secțiunea Buget din Cererea de finanțare (Anexa 1.a)*
- e) Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse și politici nediscriminatorii, dezvoltării durabile, achizițiilor publice, informării și publicității, ajutorului de stat (politici europene și teme orizontale³)
 - *Conform declarației de eligibilitate a solicitantului și secțiunea My SMIS Principii orizontale*
- f) Proiectul include descrierea clară a legăturii cu alte finanțări sau alte proiecte finanțate din fonduri comunitare sau naționale
 - *Se probează prin declarația de eligibilitatea a solicitantului și secțiunea Finanțări anterioare*
- g) Dacă proiectul conține activități realizate înainte de depunerea cererii de finanțare, acestea au fost verificate din punct al legislației în vigoare privind achizițiile publice și au fost formulate concluzii care permit acceptarea proiectului ca fiind eligibil cu sau fără condiții.
 - *Conform documentului elaborat de Serviciul Verificare Achiziții Publice din cadrul AM POIM care vizează verificarea dosarului de achiziție publică depus de către solicitant*

2.3. Eligibilitatea cheltuielilor

³Politicile europene/temele orizontale reprezintă priorități/politici acceptate de toate Statele Membre ale Uniunii Europene și trebuie să se reflecte în toate inițiativele comunitare. Acestea includ: promovarea egalității de șanse și politica nediscriminatorie; dezvoltarea durabilă, protecția și îmbunătățirea mediului înconjurător; tehnologia informației; achizițiile publice.

Baza legală:

- Regulamentul (UE, EURATOM) nr. 1311/2013 al Consiliului din 2 decembrie 2013 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2014-2020;
- Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;
- Regulamentul (UE) nr. 1300/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul de Coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1084/2006,
- Hotărârea nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020
- Legislația națională și europeană în vigoare la data semnării contractului de finanțare;
- Instrucțiunile AM, pentru contractele de finanțare semnate după data (publicării) acestora.

Pentru a fi eligibile în vederea finanțării prin POIM, toate cheltuielile trebuie să fie defalcate în bugetul cererii de finanțare, să respecte prevederile Hotărârii Guvernului nr. 399/2015, să corespundă obiectivelor POIM și să fie incluse în Cererea de finanțare aprobată.

Pentru a fi rambursată, o cheltuială trebuie să îndeplinească în mod cumulativ următoarele condiții, conform HG nr. 399/2015:

- b) să fie angajată de către beneficiar și plătită de acesta în condițiile legii între 1 ianuarie 2014 și 31 decembrie 2023;
- c) să fie însoțită de facturi emise în conformitate cu prevederile legislației naționale sau a statului în care acestea au fost emise ori de alte documente contabile pe baza cărora se înregistrează obligația de plată și de documente justificative privind efectuarea plății și realitatea cheltuielii efectuate, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditate, cu respectarea prevederilor art. 131 alin. (2) și alin. (4) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013;
- d) să fie în conformitate cu prevederile programului;
- e) să fie în conformitate cu contractul/decizia/ordinul de finanțare, încheiat între autoritatea de management și beneficiar, cu respectarea art. 65 alin. (11), art. 70, art. 71, art. 125 alin. (1) și art. 140 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013;
- f) să fie rezonabilă și necesară realizării operațiunii;
- g) să respecte prevederile legislației Uniunii Europene și naționale aplicabile;
- h) să fie înregistrată în contabilitatea beneficiarului, cu respectarea prevederilor art. 67 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

În plus, o cheltuială este eligibilă dacă:

- activitățile proiectului pentru care se rambursează cheltuielile nu au fost finanțate, în ultimii 5 ani înainte de data depunerii cererii de finanțare, din fonduri publice, altele decât fondurile proprii ale beneficiarului.

Cheltuielile identificate de beneficiar vor fi încadrate pe categoriile de cheltuieli din Anexa 6.

În cadrul OS 5.1, nu sunt eligibile următoarele tipuri de cheltuieli (în conformitate cu prevederile art. 13, lit. h):

- cheltuieli aferente contribuției în natură
- cheltuieli cu amortizarea
- cheltuieli cu achiziția imobilelor deja construite
- cheltuieli de leasing
- cheltuieli cu închirierea, altele decât cele prevăzute la cheltuielile generale de administrație
- cheltuieli cu achiziția de mijloace de transport pentru UIP
- cheltuieli generale de administrație

Prevederi privind TVA

Baza legală:

- HG nr. 399/27 mai 2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare
- Ordinul nr. 1.425/8 august 2016 pentru aprobarea Instrucțiunilor de aplicare a prevederilor art. 12 din Hotărârea Guvernului nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020.

Pentru a fi eligibilă, cheltuiala cu taxa pe valoarea adăugată trebuie să fie aferentă unor cheltuieli eligibile efectuate în cadrul proiectelor finanțate din fonduri.

Cheltuiala cu taxa pe valoarea adăugată este eligibilă dacă este nerecuperabilă, potrivit legii, cu respectarea prevederilor art. 69 alin. (3) lit. c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

Implementarea financiară a proiectului

Baza legală:

- **Ordonanța de urgență a guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020**

Implementarea financiară se face în conformitate cu prevederile OUG 40/2015 cu modificările și completările ulterioare. Obligațiile beneficiarului și ale AM referitor la plăți sunt detaliate în conținutul contractului de finanțare.

♣ Mecanismul rambursării cheltuielilor efectuate

Implică transmiterea de către beneficiari a unor cereri de rambursare în care sunt solicitate la rambursare cheltuieli care au fost efectuate și pentru care sunt atașate dovezi ale efectuării cheltuielilor.

Beneficiarii au obligația de a depune la autoritatea de management cereri de rambursare pentru cheltuielile efectuate care nu au fost incluse în cereri de rambursare aferente unor cereri de plată sau a unor cereri de rambursare aferente unor cereri de prefinanțare, în termen de maxim 3 luni de la efectuarea acestora.

În termen de maximum 20 de zile lucrătoare de la data depunerii de către beneficiar la autoritatea de management (direcțiile teritoriale), a cererii de rambursare întocmite conform contractului de finanțare, autoritatea de management autorizează cheltuielile eligibile cuprinse în cererea de rambursare și efectuează plata sumelor autorizate în termen de 3 zile lucrătoare de la momentul de la care autoritatea de management

dispune de resurse în conturile sale. După efectuarea plății, autoritatea de management notifică beneficiarilor plata aferentă cheltuielilor autorizate din cererea de rambursare.

Pentru depunerea de către beneficiar a unor documente adiționale sau clarificări solicitate de autoritatea de management, termenul de 20 de zile lucrătoare poate fi întrerupt fără ca perioadele de întrerupere cumulate să depășească 10 zile lucrătoare.

În cazul aplicării unor reduceri procentuale de către autoritățile de management în conformitate cu art. 6 alin. (3) din OG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, notificarea beneficiarilor privind plata cheltuielilor aferente autorizate se va realiza în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la efectuarea plății.

În cazul ultimei cereri de rambursare depuse de beneficiar în cadrul proiectului, termenul de 20 de zile lucrătoare poate fi prelungit cu durata necesară efectuării tuturor verificărilor procedurale specifice autorizării plății finale, dar nu mai mult de 90 de zile.

Nedepunerea de către beneficiar a documentelor sau clarificărilor solicitate în termenul prevăzut în contractul de finanțare atrage respingerea, parțială sau totală, după caz, a cererii de rambursare.

Proiecte generatoare de venituri

Proiectele generatoare de venituri au ca baza legală prevederile art. 61 din Regulamentul General nr. 1303/2013 stabilind prevederile generale privind Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime.

Conform prevederilor art. 61 alin. 1 din Regulamentul General nr. 1303/2013 “venituri nete” înseamnă intrările de numerar plătite direct de utilizatori pentru bunurile sau serviciile din cadrul operațiunii, cum ar fi taxele suportate direct de utilizatori pentru utilizarea infrastructurii, vânzarea sau închirierea de terenuri sau clădiri ori plățile pentru servicii, minus eventualele costuri de funcționare și de înlocuire a echipamentelor cu durată scurtă de viață, suportate pe parcursul perioadei corespunzătoare.

Cheltuielile eligibile ale operațiunii care urmează a fi cofinanțată din resursele fondurilor ESI se reduc în prealabil în funcție de potențialul operațiunii de a genera venituri nete pe parcursul unei perioade de referință specifice care acoperă atât implementarea operațiunii, cât și perioada ulterioară finalizării acesteia.

Principiul proiectelor generatoare de venituri se aplică doar proiectelor de peste 1.000.000 euro.

Metoda de calculare a venitului net actualizat al operațiunilor generatoare de venituri nete se va face potrivit articolului 15 din Regulamentul Delegat (UE) nr. 480/2014 al Comisiei din 3 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime.

În scopul aplicării metodei menționate la articolul 61 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, venitul net actualizat al operațiunii se calculează prin deducerea costurilor actualizate din veniturile actualizate și, dacă este cazul, prin adăugarea valorii reziduale a investiției. Economii la costurile de funcționare generate de

operațiune, cu excepția economiilor la costurile care decurg din punerea în aplicare a măsurilor de eficiență energetică, se tratează drept venituri nete, cu excepția cazului în care sunt compensate de o reducere egală a subvențiilor de funcționare.

Venitul net actualizat al unei operațiuni se calculează pe o perioadă de referință specifică aplicabilă sectorului operațiunii respective. Perioada de referință include perioada de implementare a operațiunii.

Veniturile și costurile se determină prin aplicarea metodei incrementale bazate pe o comparație între veniturile și costurile din scenariul cu noua investiție și veniturile și costurile din scenariul fără noua investiție. În cazul în care o operațiune constă într-un activ nou, veniturile și costurile sunt cele ale noii investiții.

În cazul în care taxa pe valoarea adăugată nu este un cost eligibil în conformitate cu articolul 69 alineatul (3) litera (c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, calculul venitului net actualizat se bazează pe cifre care exclud taxa pe valoarea adăugată.

Mecanismul cererii de plată și prefinanțarea nu se aplică, întrucât solicitantul se încadrează în categoria solicitanților eligibili reglementați prin art. 6, alin (3) din OUG nr. 40/2015.

Notă:

În cazul modificării actelor normative menționate mai sus, prevederile acestora vor prevala în fața aspectelor explicitate în prezentul ghid, fără a fi necesară modificarea ghidului solicitantului.

CAPITOLUL 3. INDICAȚII SPECIFICE PRIVIND COMPLETAREA CERERII DE FINANȚARE ȘI PREGĂTIREA PROIECTELOR

În vederea accesării finanțării, pentru proiectele de prevenire a riscului la inundații sau cele care promovează măsuri care asigură eficacitatea intervențiilor de prevenire a inundațiilor, beneficiarii trebuie să parcurgă următoarele etape:

- **Etapa I - Depunerea unei fișe de proiect**
- **Etapa II - Completarea și depunerea cererii de finanțare**

Pentru celelalte tipuri de acțiuni, promovarea proiectului se va face prin depunerea cererii de finanțare, depunerea fișei de proiect fiind opțională.

3.1. Completarea fișei de proiect

Fișa de proiect (Anexa 1.b) cuprinde informații succinte atât despre beneficiar, cât și despre acțiunile și rezultatele proiectului propus.

Fișa de proiect se va depune într-un exemplar (fie prin poștă cu confirmare de primire, fie înregistrată la registratură) la sediul AM POIM.

Fișele de proiect vor fi evaluate la nivelul AM POIM, urmărindu-se încadrarea în categoria beneficiarilor în tipul de solicitanți eligibili, modul în care rezultatele proiectului conduc la atingerea obiectivelor programului, precum și sustenabilitatea activităților propuse.

Atenție!

Fișele de proiect nu se punctează, ci stabilesc admisibilitatea proiectului pentru etapa de completare a cererii de finanțare, dacă proiectul nu are deja un studiu de fezabilitate matur.

Rezultatele evaluării fișelor de proiect vor fi comunicate beneficiarului în scris, vor conține recomandări pentru completarea cererii de finanțare.

Pentru propunerile de proiecte admise în această fază se va depune cererea de finanțare propriu-zisă, fie de dezvoltarea capacității de gestionare a riscului la inundații și a celor identificate pe baza evaluării naționale, inclusiv asistență tehnică pentru pregătirea proiectului, fie pentru lucrări de investiții.

Atenție!

Rolul fișelor de proiect este acela de a sprijini beneficiarul în înțelegerea cerințelor din ghidul solicitantului și elaborarea unui proiect matur, care să întrunească condițiile minime pentru obținerea finanțării.

3.2. Modalitatea de completare a Cererii de finanțare

Pentru a propune un proiect în vederea finanțării, solicitantul trebuie să completeze o **Cerere de finanțare**. Elaborarea Cererii de Finanțare se va face conform modelului din Anexa 1.a. Aceasta se va transmite prin sistemul informatic MySMIS 2014, împreună cu toate anexele solicitate.

Proiectele din cadrul OS 5.1 se supun procedurii de pregătire a portofoliului, cu sprijinul AM POIM și JASPERS, după caz. Pentru etapa de pregătire a portofoliului de proiecte, proiectul se va depune la AM POIM în format electronic, pe CD.

Pentru proiectele finanțate în cadrul AP 5, OS 5.1 solicitantul va întocmi Cererea de finanțare și toate anexele acesteia, conform Anexei 1.a. Dacă proiectul este major (valoarea costurilor totale eligibile depășesc 50 milioane euro), cererea de finanțare se completează ca regulă, în limba engleză (aceasta urmând a fi tradusă ulterior în limba română). Încărcarea cererii în MySMIS2014, respectiv transmiterea oficială a proiectului spre analiză și aprobare, se va face în limba română.

Proiectele identificate de investiții și de sprijin a acestora din cadrul OS 5.1 vor fi sprijinite în procesul de pregătire de către AM POIM împreună cu JASPERS sau alți experți tehnici (după caz), până când ating pragul de maturitate minim acceptabil pentru a fi promovate spre finanțare. Procesul de pregătire este un proces iterativ, care se finalizează prin acordul factorilor implicați (notă de aprobare din partea Serviciului de Programare și Pregătire Proiecte din cadrul AM POIM și acord JASPERS) asupra gradului de maturitate a proiectului. În cazul în care beneficiarii nu răspund la timp solicitărilor de clarificare transmise de AM/JASPERS, AM POIM își rezervă dreptul de a diminua finanțarea solicitată sau chiar să elimine proiectul din lista propusă spre finanțare.

Completarea Cererii de finanțare în mod clar și coerent va facilita procesul de evaluare. În acest scop, este necesar ca solicitantul să furnizeze informațiile într-o manieră concisă, dar completă, să prezinte date relevante pentru înțelegerea proiectului, acțiunile concrete propuse în proiect, indicând clar legătura cu obiectivele și scopul proiectului, să cuantifice pe cât posibil rezultatele, beneficiile și costurile proiectului, să prezinte un calendar realist de implementare etc.

Anexele care sunt incomplete, ilizibile sau care nu sunt semnate și datate vor duce la respingerea proiectului, acesta trebuind redepus.

3.3. Înregistrarea solicitantului în sistem

Înainte de demararea completării conținutului cererii de finanțare, solicitanții au obligația înregistrării în sistem, conform indicațiilor furnizate pe site-ul www.fonduri-ue.ro.

Odată cu înregistrarea solicitantului, este necesară completarea tuturor câmpurilor, întrucât informațiile din această secțiunea sunt esențiale pentru evaluarea eligibilității solicitantului sau pentru evaluarea tehnico-economică.

Astfel, la secțiunea solicitant se vor regăsi următoarele informații:

- Date de identificare (denumire, tip - se va selecta dintr-un nomenclator, caracterul de IMM, cod fiscal, cod CAEN principal - dacă o entitate nu are cod CAEN, îl va selecta pe cel mai apropiat de domeniul de activitate, numărul de înregistrare și registrul unde este înregistrată entitatea, data înființării, înregistrare în scop de TVA, entitate de drept publică sau nu)
- Reprezentant legal (funcție, nume, prenume, data nașterii, CNP, date de contact)
- Sediul social
- Date financiare:
 - conturi bancare
 - exerciții financiare (moneda, dată începere, dată de încheiere, număr mediu de salariați, cifră de afaceri, active totale, venituri totale, capital social subscris, capital social propriu, profit net, profit în exploatare, venituri cercetare, cheltuieli cercetare)

Notă: completarea acestor informații este necesară pentru a stabili eligibilitate solicitantului; este necesară citirea cu atenție a ghidului solicitantului pentru cerințele legate de exercițiile financiare (pentru anumite apeluri este suficientă completarea informației pentru un singur exercițiu financiar, pentru altele sunt necesare trei exerciții financiare).

- Finanțări:
 - Asistență acordată anterior, unde se completează cu informații privind proiectele derulate anterior de către solicitant, încheiate sau aflate în derulare
 - Asistență solicitată, unde se completează cu informații privind proiectele depuse pentru obținerea de finanțare pe alte programe

Notă: informațiile nu trebuie să se limiteze la programele/proiectele finanțate din fonduri europene structurale și de investiții, ci la toate tipurile de finanțări

- Descrierea grupului (NA pentru OS 5.1).

Notă: această informație este necesară pentru a verifica întreprinderile legate și caracterul acestora în funcție de acționariat (a se vedea ghidul "Noua definiție a IMM-urilor - Ghidul utilizatorului și model de declarație"). Chiar dacă în cadrul unui anumit obiectiv specific informația nu este relevantă, este posibil ca solicitantul să solicite finanțări pe alte domenii/programe operaționale unde această informație este esențială pentru stabilirea eligibilității

3.4. Completarea cererii de finanțare

Atenție!

În cazul în care beneficiarul nu semnează în timp de trei ani nici un contract de lucrări, contractul de finanțare poate fi reziliat în condițiile prevederilor art. 102, alin. (3) din Regulamentul nr. 1303/2013.

Pentru evaluarea cererii de finanțare, aceasta se va completa conform indicațiilor de mai jos și vor fi anexate documentele menționate mai jos:

3.4.1 Justificarea proiectului

Cererea de finanțare va justifica necesitatea investiției, după caz, fie din perspectiva prevenirii și reducerii consecințelor inundațiilor și riscurilor identificate pe baza evaluării naționale asupra activităților socio-economice, a vieții și sănătății oamenilor și a mediului, fie din perspectiva reducerii efectelor negative ale altor fenomene determinate de schimbările climatice, cum ar fi eroziunea costieră. Cererea de finanțare va conține un sumar al elementelor de justificare detaliate în studiul de fezabilitate (Anexa 8) - dacă este aplicabil, și prezentate mai jos.

Prevenirea inundațiilor

Proiectele de prevenire a riscului la inundații vor fi justificate astfel prin:

- Planurile de Management al Riscului la Inundații elaborate conform Directivei privind Inundațiile 2007/60/CE,
- Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice 2013-2020 și Planul de acțiune pentru adaptarea la schimbările climatice.

Fiecare proiect va prezenta corelarea măsurilor cuprinse în PMRI și în Planul de Management al Bazinului Hidrografic.

Investițiile propuse prin POIM vor promova soluții orientate spre serviciile oferite de ecosisteme, investițiile în infrastructura verde aferentă fiind eligibilă din bugetul proiectelor. La nivelul fiecărui proiect se va realiza o analiză în scopul identificării celor mai potrivite soluții din punct de vedere al serviciilor ecosistemice, care să răspundă nevoilor de prevenire și protecție.

Vor fi explicate toate opțiunile existente, cu explicarea detaliată a necesității investițiilor din punct de vedere a conformității cu cerințele documentelor strategice din domeniu, precum și complementaritatea cu investițiile finanțate prin alte programe (ex. POS Mediu 2007-2013 pentru WATMAN sau cele finanțate de IGSU în cadrul OS 5.2). Totodată, este necesară efectuarea unei analize comparative atât cu investițiile prevăzute în proiectul WATMAN - sistem informațional pentru managementul integrat al apelor - Etapa I, cât și cu cele care urmează a fi propuse în proiectul național WATMAN - etapa II, pentru a fi evitată orice posibilă dublă finanțare.

Eroziune costieră

Justificarea proiectelor privind prevenirea eroziunii costiere se vor realiza pe baza Master Planului Integrat pentru gestiunea Zonei Costiere a Mării Negre, în corelare cu intervențiile derulate în perioada 2007-2013 cu cele identificate în Master Planul privind “Protecția și Reabilitarea zonei costiere” și investițiile în continuare necesare conform Master Planului.

Indicatorii de realizare imediată stabiliți prin POIM se vor regăsi în proiectele propuse. Fiecare proiect va demonstra contribuția la indicatorul de realizare al programului pentru OS 5.1. Prin Studiul de fezabilitate și cererea de finanțare se vor propune indicatorii specifici proiectului, în funcție de tipul de investiție vizat.

Totodată, se va face o analiză a indicatorilor de mediu din Raportul de Mediu al POIM și se va justifica aplicabilitatea indicatorilor de mediu la proiectul propus.

Alte riscuri identificate în evaluarea națională

Măsurile de prevenire și protecție împotriva acestor riscuri vor fi justificate în baza unor strategii sectoriale, hărți de risc sau alte documente de planificare specifice riscurilor vizate.

3.4.1.1 Studiul de fezabilitate (pentru proiectele de investiții)

Pentru proiectele care au ca obiect reducerea riscului la inundații studiul de fezabilitate se va elabora în conformitate cu ghidul anexat (Anexa 8) - dacă este aplicabil, care are la bază structura din HG 907/2016, fiind adaptat specificului acestui tip de proiecte. Studiul de fezabilitate va fi atașat ca documentație suport și constă în studii tehnice, financiare și instituționale, reprezentând un concept preliminar necesar pregătirii cererii de finanțare pentru proiectele de investiții, detaliate în funcție de specificul tipului de investiții.

Studiul de fezabilitate va include o comparație a soluțiilor alternative în vederea asigurării alegerii soluțiilor celor mai eficiente din punct de vedere al costurilor și va justifica necesitatea investiției din perspectiva îmbunătățirii și reducerii efectelor negative produse de schimbările climatice.

Studiul de fezabilitate va prezenta și soluțiile pentru asigurarea sustenabilității investiției, atât pentru măsurile de infrastructură verde și alte măsuri nestructurale, cât și pentru cele structurale, în cazul în care acestea sunt propuse prin proiect.

Acesta trebuie întocmit potrivit cerințelor directivelor și legislației românești în domeniu, precum și a cerințelor Cererii de finanțare din Regulamentul nr. 207/2015 (pentru proiectele majore) și a tuturor documentelor programatice disponibile pentru perioada 2014-2020.

Pentru proiectele majore, se va face o analiză privind integrarea aspectelor privind schimbările climatice și reziliența la dezastre în selectarea opțiunilor, în special pentru lucrările de infrastructură unde studiul de fezabilitate și opțiunile analizate pot fi influențate de schimbările climatice sau factori de risc, conform indicațiilor de mai jos.

În etapa de elaborare a studiului de fezabilitate și a analizei opțiunilor se vor lua în considerare și aspectele privind adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor acestora și rezistența în fața dezastrelor. **Ca urmare acest impact se va reflecta în acordul/avizul de mediu și autorizațiile de mediu.**

Pentru proiectele de prevenire a riscului la inundații, studiile de fezabilitate vor fi elaborate la nivel bazin hidrografic sau unde este cazul la nivel inferior, cu integrarea în ansamblul măsurilor de prevenire a inundațiilor prevăzute în PMRI.

În cazul în care studiul de fezabilitate nu acoperă întreg bazinul hidrografic se prezintă etapizarea modului de implementare a măsurilor din PMRI și justificările aferente acesti etapizări.

În elaborarea studiului de fezabilitate vor fi implicați, încă din stadiu incipient, factorii de interes relevanți, în special administratorii/custozii siturilor Natura 2000/ariilor naturale protejate declarate la nivel național.

Analiza de opțiuni

Analiza de opțiuni trebuie să ia în considerare următoarele aspecte:

1. Analiza comparativă a diverselor opțiuni privind utilizarea măsurilor de infrastructură verde raportat la pagubele economice evitate la nivelul fiecărei măsuri. Cuantificarea va lua în calcul inclusiv cuantificarea deceselor, în corelare cu *Metodologia de evaluare unitară a riscurilor și de integrare a evaluărilor de risc sectoriale*, elaborată de IGSU.
2. Analiza opțiunilor din perspectiva impactului schimbărilor climatice asupra măsurilor propuse și a altor riscuri, luând în considerare faptul că proiectele propuse sunt cu precădere ”*Proiecte de adaptare la schimbările climatice*”, respectiv acele proiecte care au ca principal obiectiv reducerea vulnerabilității la riscurile induse schimbările climatice, cum sunt proiectele de prevenire a inundațiilor.

În cadrul aplicațiilor de finanțare pentru proiectele majore trebuie completată secțiunea F - *Analiza impactului asupra mediului, ținând cont de nevoile de adaptare la schimbările climatice și de atenuarea efectelor acestora, precum și rezistența în fața dezastrelor*, menționându-se importanța introducerii elementelor cu privire la posibilele efecte ale schimbărilor climatice încă de la începutul elaborării analizei de opțiuni.

Prin neluarea în considerare a schimbărilor climatice, se pot înregistra următoarele efecte:

- vor afecta performanța operațională, financiară, de mediu și socială a activelor fixe majore și a infrastructurii, ducând la deteriorarea activelor și reducerea duratei de viață a acestora, creșterea cheltuielilor de operare și generare de noi cheltuieli de investiții, pierderea unor venituri, modificări în cererea unor bunuri și servicii și creșterea costurilor de asigurare sau a indisponibilitatea posibilității de asigurare pentru anumite riscuri.
- vor interacționa cu ceilalți factori de risc de la nivelul proiectului

De asemenea, este foarte important ca pentru zonele vulnerabile (de exemplu zonele expuse la inundații, temperaturi extreme, alunecări de teren) să se realizeze modelări și previziuni (probabilitatea producerii evenimentelor de risc/severitatea acestora) și să se ia în calcul impactul acestor factori asupra propunerilor de investiții. Scopul acestora este de a defini și implementa modificări în definirea și proiectarea investițiilor (opțiuni de adaptare) cu avantaje atât în condițiile date de climă, cât și prin luarea în considerare a schimbărilor climatice viitoare.

A fost precizat faptul că este deosebit de important ca toate informațiile și opțiunile referitoare la factorii de risc privind schimbările climatice, precum și măsurile de adaptare și rezistența în fața dezastrelor să fie menționate și detaliate în cadrul analizei de opțiuni, analizei economice, analizei de risc și senzitivitate. Toate informațiile prezentate trebuie să fie clare, să aibă continuitate și să se reflecte în costul investițiilor și în costurile de operare.

Etapele care trebuie parcurse sunt:

1. Analiza de senzitivitate

Această analiză a proiectului se va realiza la diverse riscuri generate de schimbările climatice (temperatura anuală/sezonală/lunară; valorile extreme ale temperaturilor - frecvență și magnitudine, media anuală/sezonală/lunară a căderilor de ploaie - frecvență și magnitudine, viteza medie și maximă a vântului, umiditatea radiația solară), precum și la riscurile secundare (nivelul mării, temperatura apei/mării, disponibilitatea apei, frecvența furtunilor, inundații, furtunile de nisip, eroziunea costieră și eroziunea solului/alunecările de teren/avalanșe, salinitatea solului, calitatea aerului, focurile de păduri, efectul încălzirii urbane, majorarea perioadei anotimpurilor).

Analiza de senzitivitate, care poate fi ridicată, medie sau inexistentă trebuie realizată din următoarele patru perspective:

- Senzitivitatea activelor
- Senzitivitatea intrărilor (apă, energie, altele)
- Senzitivitatea ieșirilor (produselor, pieței, cererii consumatorilor)
- Senzitivitatea conexiunilor de transport

Dacă analiza de senzitivitate indică un nivel ridicat sau mediu asupra unei dintre cele patru perspective, se trece la evaluarea expunerii la riscurile respective și la analiza finală de vulnerabilitate.

2. Evaluarea expunerii la diverse riscuri

Aceasta se realizează atât pe baza datelor spațiale disponibile privind situația actuală și datele istorice privind riscurile pentru care a fost stabilită necesitatea acestei evaluări, ca de ex.: hărți privind riscul la inundații, hărțile privind temperaturile extreme sau valurile de căldură, hărțile privind riscul la furtuni etc., cât și pe modele de proiecție a evoluției viitoare pentru riscurile analizate pe durata de viață a proiectului (30-50 de ani). Pentru modelele utilizate se vor prezenta și incertitudinile privind modelarea (modelele de temperatură, precipitații, emisii, hidrologice etc.). Este important ca în etapele de preferezabilitate, alegerea locației proiectului și fezabilitatea să fie luate în considerare aceleași modele pentru a asigura consecvența în abordare.

3. Analiza de vulnerabilitate

Aceasta se realizează prin combinarea gradului de senzitivitate (S) cu gradul de expunere (E), în cadrul unei matrice pentru fiecare risc, care stabilește nivelul de vulnerabilitate (nu există, mediu sau mare).

$$V=S \cdot E$$

4. Evaluarea riscurilor

Aceasta se va realiza pentru riscurile identificate în primele trei etape pentru care proiectul are un nivel ridicat sau mediu de vulnerabilitate. Evaluarea riscurilor permite aprofundarea relației ”cauze-efecte” între riscuri și componentele proiectului (tehnice, sociale, ecologice, financiare etc.). Analiza de risc de înalt nivel implică o analiză calitativă a riscurilor (bazată pe judecata experților pentru identificarea hazardelor, consecințelor și riscurilor cheie asociate) și analiza detaliată a riscurilor, respectiv o analiză cantitativă, bazată pe modelare.

5. Identificarea opțiunilor de adaptare

În cadrul acestei etape sunt identificate măsurile de adaptare necesare pentru a diminua vulnerabilitatea proiectului la riscurile identificate și evaluate în etapele anterioare. Măsurile de adaptare se identifică cu sprijinul unor seminarii corelate cu exemple de bune practică în domeniu, iar odată măsurile identificate, se realizează o listă scurtă a acestora pe baza unei analize calitative și sunt selectate acele măsuri care sunt viabile din punct de vedere ecologic, social, tehnic și legal. Acestea sunt evaluate și din punct de vedere al momentului când pot fi implementate și sunt raportate și la obiectivele proiectului.

6. Evaluarea opțiunilor de adaptare

În această etapă, măsurile de adaptare sunt introduse în evaluare la nivelul analizei cost-beneficiu.

7. Integrarea acțiunilor de adaptare în proiect

Pe baza evaluării opțiunilor de adaptare, se vor lua deciziile de modificare a proiectului tehnic și introducerea acestora în procedurile de achiziție publică și se va stabili un plan și responsabili pentru monitorizarea implementării măsurilor și răspuns.

Metodologia detaliată este prezentată în documentul Comisiei Europene "Guidelines for Project Managers: Making vulnerable investments climate resilient", disponibilă la următoarea adresă:

http://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation/what/docs/non_paper_guidelines_project_managers_en.pdf

3.4.1.2 Analiza Cost Beneficiu

Cerința minimă a proiectelor finanțate din fonduri publice este ca proiectele să fie durabile pe durata lor de existență economică, adică să asigure un flux de venituri suficient pentru a acoperi costurile de operare și întreținere. Totodată, prin estimarea costurilor și veniturilor, analiza financiară a unui proiect are ca scop estimarea nivelului grantului necesar pentru ca proiectul să devină viabil din punct de vedere financiar.

Analiza Cost Beneficiu trebuie să fie elaborată în conformitate cu cerințele Ghidului privind Analiza Cost Beneficiu al Comisiei Europene ("Guide to Cost-benefit Analysis of Investment Projects - Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014-2020"), document care poate fi găsit la adresa http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba_guide.pdf și cu prevederile Regulamentului nr. 207/2015 de stabilire a normelor detaliate de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește modelele pentru raportul de progres, transmiterea informațiilor privind un proiect major, planul de acțiune comun, rapoartele de implementare pentru obiectivul privind investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă, declarația de gestiune, strategia de audit, opinia de audit și raportul anual de control și în ceea ce privește metodologia de realizare a analizei cost-beneficiu. Complexitatea ACB va fi definită în funcție de tipul și amploarea investițiilor.

Componentele analizei cost-beneficiu sunt:

- a) Analiza financiară
- b) Analiza economică
- c) Evaluarea riscului și analiza de sensibilitate

3.4.1.3 Analiza Instituțională

Scopul elaborării analizei instituționale este de a asigura existența unui cadru instituțional solid pentru o implementare adecvată a proiectelor, precum și exploatarea eficientă după încheierea proiectelor, în special asigurarea sustenabilității investițiilor prin bugetele publice sau surse atrase. Vor fi detaliate responsabilitățile instituționale între principalii actori implicați în implementarea proiectelor și modul de folosire ulterior.

Pentru proiectele care vizează reducerea riscului la inundații, se va descrie relația instituțională, atribuțiile și fluxurile documentare și financiare între Ministerul Apelor și Pădurilor în calitate de instituție desemnată să coordoneze și să monitorizeze Planurile de Management al Riscului la Inundații și lider de proiect cu structurile de implementare identificate ca partener, în funcție de măsurile identificate în cadrul PMRI și în proiect. Relația instituțională între MAP și parteneri va fi stabilită în cadrul unui acord de parteneriat care va preciza activitățile și atribuțiile fiecăruia.

La nivelul proiectului va fi constituit o Unitate de Implementare a Proiectului, care trebuie să aibă la dispoziție resurse umane și materiale suficiente.

3.4.1.4 Evaluarea Impactului asupra Mediului (după caz)

Evaluarea Impactului asupra Mediului trebuie să fie în conformitate cu prevederile legislației din domeniu. Autoritățile competente pentru protecția mediului (ACPM) stabilesc dacă proiectele sunt incluse în Anexa I sau Anexa II a Directivei privind EIM. Acestea determină și necesitatea demarării procedurii de evaluare adecvată, modul de consultare a publicului sau modul în care Raportul privind impactul asupra mediului și rezultatele consultării publicului vor fi luate în considerare în emiterea deciziei de mediu de către autoritățile responsabile.

ACPM va asigura totodată consultarea publicului interesat pe parcursul dezbaterii publice.

Anexele referitoare la EIM sunt următoarele:

a) pentru Cererea de finanțare

- Calendarul privind derularea procedurii EIM elaborat de către autoritatea competentă pentru protecția mediului;
- Rezumatul fără caracter tehnic (dacă procedura EIM se finalizează cu Acord de Mediu);
- Raportul EIA;
- Actul de reglementare emis de către autoritatea competentă pentru protecția mediului (Decizie de încadrare/Acord de mediu)/Aviz Natura 2000 (unde va fi cazul)/Aviz de gospodărirea apelor (va fi emis la nivel de studiu de fezabilitate);
- Declarația pentru siturile Natura 2000/Studiu de evaluare adecvată (după caz).

b) pentru Volumul EIM

- Copii ale documentelor menționate în calendarul aferent procedurii EIM (inclusiv toate anunțurile), cum ar fi:
 - Notificarea privind solicitarea Acordului de Mediu;
 - Anunțurile privind solicitarea Acordului de Mediu;
 - Decizia evaluării inițiale;
 - Decizia Etapei de încadrare;
 - Anunțurile privind Decizia de încadrare a proiectului (după caz);
 - Transmiterea “îndrumarului” privind definirea domeniului evaluării, după caz;
 - Anunțurile publice privind dezbaterile publice, după caz;
 - Lista cu observațiile publicului și soluționarea problemelor semnalate (anexa nr. 15 din OM 135/2010), după caz;
 - Anunțurile publice privind decizia de emitere a Acordului de Mediu, după caz;
 - Acordul de Mediu, după caz;
- Certificatul de urbanism;
- Avizul de gospodărire ape (va fi emis la nivel de studiu de fezabilitate).

Raportul privind impactul asupra mediului va lua în considerare indicatorii de mediu propuși prin Raportul de Mediu elaborat la nivelul POIM și incluși în avizul de mediu emis pentru POIM, în vederea monitorizării anuale a acestora. Pentru cuantificarea impactului cumulativ al investițiilor propuse se va respecta legislația europeană și națională în domeniu.

În cazul în care ACPM stabilește că nu este necesară derularea EIM sau evaluarea adecvată, se va anexa decizia de încadrare.

Proiectele care au ca obiect pregătirea portofoliului de proiecte aferent perioadei 2014-2020 și post 2020 sau vizează studii nu necesită parcurgerea evaluării de impact asupra mediului.

Declarația Autorității Competente responsabile cu Gestionarea Apelor

Această declarație este emisă de autoritatea responsabilă cu gestionarea apelor și anume Administrația Națională “Apele Române” (ANAR) pentru proiectul propus spre finanțare prin POIM, în urma analizării potențialului impact a investițiilor propuse asupra corpurilor de apă. Pentru anumite tipuri de proiecte/lucrări, ANAR poate solicita informații similare proiectelor de investiții.

Această declarație nu este necesară pentru proiectele care au ca obiect pregătirea portofoliului de proiecte aferent perioadei 2014-2020 și post 2020 sau vizează studii.

3.4.1.5 Alte anexe la cererea de finanțare

- Declarația de eligibilitate a solicitantului/partenerului
- Declarația de angajament
- Declarația privind conflictul de interese a solicitantului/partenerului
- Declarația privind eligibilitatea TVA
- Acordul de parteneriat, după caz
- Declarația pentru asigurarea cofinanțării proiectului
 - bugetul solicitantului aprobat sau dovada privind demararea procedurilor de includere în buget, după caz (*va fi actualizat în funcție de cadrul legal privind fluxurile financiare*).
- Pentru asigurarea terenurilor aferente investițiilor
 - declarație pe proprie răspundere privind disponibilitatea terenurilor (pentru proiectele care presupun construcții/reabilitări); în cazul în care terenul/construcția nu se află în proprietate/concesiune/superficie solicitantului/partenerului la momentul depunerii cererii de finanțare, declarația va fi însoțită de act doveditor privind inițierea procedurii de obținerea a dreptului de proprietate/utilizare/precontract care să ateste intenția de dobândire a dreptului până la sau condiționat de aprobarea proiectului.
 - plan de amplasament vizat de OCPI pentru imobilele pe care se propune a se realiza investiția în cadrul proiectului, plan în care să fie evidențiate inclusiv numerele cadastrale (la depunerea cererii de finanțare)
- Pentru constituirea și funcționarea UIP
 - Decizia privind înființarea/extinderea UIP pentru solicitant/partener
 - CV-urile membrilor UIP sau fișa postului pentru solicitant/partener
- Planul de informare și publicitate
- Aviz de conformitate privind strategia ITI, după caz (pentru proiectele din zona ITI)
- Documentul administrativ intern prin care reprezentantul a fost împuternicit, în cazul în care cererea de finanțare nu este completată/transmisă de reprezentantul legal

- Minute întâlniri de consultare cu organizațiile neguvernamentale/structuri cu specializare în domeniul ecologic în etapa de pregătire a proiectului și raport cu observațiile organizațiilor neguvernamentale/structurilor cu specializare în domeniul ecologic și modul de preluare/clarificare a acestora
- Alte documente explicative necesare pentru susținerea anumitor elemente din proiect (identificate de solicitant sau de AM)

Atenție!

Se recomandă ca toate avizele/acordurile emise pentru proiectul de investiții să menționeze numele exact al proiectului.

În cazul în care numele avizelor/acordurilor diferă, beneficiarul va prezenta o declarație pe proprie răspundere care va confirma faptul că aceste avize/acorduri fac referire la proiect.

3.4.2 Obiectivele proiectului

Obiectivul general al proiectului va fi stabilit în directă corelare cu obiectivul specific OS 5.1 și cu acțiunea selectată spre finanțare, conform secțiunii 1.3.2.

Obiectivul va face referire la consolidarea capacității de reacție în caz de dezastre și va descrie modul în care proiectul contribuie la indicatorii de rezultat ai programului (secțiunile corespondente pentru B.4.1. și B 4.2. din Cererea de finanțare).

Toate obiectivele specifice, acolo unde sunt identificate, vor fi cuantificate în indicatori. Modul de stabilire a indicatorilor este prezentat în secțiunea 1.6.

Pentru proiectele ITI Delta Dunării, se menționa faptul că proiectul se încadrează în strategia ITI. Detaliile se vor completa la secțiunea **Relevantă**.

3.4.3 Context și justificare

Proiectele vor prezenta următoarele informații (secțiunile corespondente B.3.1 și B.4.3 din Cererea de finanțare): conformitatea cu directivele, regulamentele și/sau documentele strategice relevante din sector, modul în care proiectul va influența dezvoltarea socio-economică a zonei acoperite de proiect, prin contribuția pe care o aduce la salvarea de vieți și bunuri materiale.

De asemenea se vor prezenta următoarele tipuri de informații:

- Contextul promovării proiectului, respectiv necesitatea îmbunătățirii capacității de răspuns la nivel național în cazul dezastrelor, având în vedere frecvența crescută înregistrată în ultimii ani în manifestarea principalelor riscuri;
- Situația existentă, problemele identificate la nivelul sistemului de management al situațiilor de criză, problemele care au generat promovarea proiectului în relație cu obiectivele propuse, aspectele care vor fi abordate principalele componente ale proiectului, însoțite de o estimare a costurilor individuale totale (fără defalcarea costurilor pe activități).

În această secțiune **vor fi identificate problemele care necesită implementarea proiectului/cadrul instituțional/situația actuală**, după caz. Problemele identificate în această secțiune vor fi corelate cu obiectivele și rezultatele proiectului

3.4.4 Sustenabilitatea

În cadrul acestei secțiuni (secțiuni corespondente din format proiect majore A.5.1 și B.4.4) vor fi prezentate informații privind:

- modul în care va fi gestionată investiția după încheierea proiectului;
- măsurile planificate/luate de către beneficiar pentru a asigura utilizarea optimă a investiției în faza de exploatare.

3.4.5 Relevanța

În cadrul acestei secțiuni se vor completa informații legate de relevanța proiectului în raport cu următoarele aspecte:

- contribuția la SUERD și identificarea ariei prioritare din SUERD la care contribuie
- contribuția la Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării

Teritoriul ITI Delta Dunării este alcătuit din 38 unități administrativ teritoriale (5 urbane și 33 rurale) și 2 consilii județene, după cum urmează:

- consiliile județene: Consiliul Județean Tulcea, Consiliul Județean Constanța
- orașe: Babadag, Isaccea, Măcin, Sulina, municipiul Tulcea
- comune:
 - în județul Tulcea: Baia, Beștepe, C.A. Rosetti, Ceamurlia de Jos, Ceatalchioi, Chilia Veche, Crișan, Frecăței, Greci, Grindu, I.C. Brătianu, Jijila, Jurilovca, Luncavița, Mihail Kogălniceanu, Mahmudia, Maliuc, Mihai Bravu, Murighiol, Niculițel, Nufăru, Pardina, Sarichioi, Sfântu Gheorghe, Slava Cercheză, Smârdan, Somova, Văcăreni, Valea Nucarilor
 - în județul Constanța: Corbu, Istria, Mihai Viteazu, Săcele.

La secțiunea relevanță, pentru strategiile selectate se va face o scurtă descriere a modului în care proiectul propus contribuie sau este relevant pentru strategiile selectate.

3.4.6 Riscuri

În cadrul acestui capitol vor fi identificate principalele riscuri care pot să apară pe parcursul implementării proiectului din punct de vedere fizic și financiar și măsurile de atenuare a riscurilor propuse.

În prezentarea riscurilor se va avea în vedere, cu caracter indicativ, Anexa III la Regulamentul de punere în aplicare nr. 207/2015 al Comisiei Europene de stabilire a normelor detaliate de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013, adaptate la specificul proiectelor de inundații.

3.4.7 Complementaritate

Informațiile care vor fi evaluate în capitolul complementaritate permit AM atât evaluarea capacității solicitantului de a implementa proiecte, cât și posibila dublă finanțare.

Pentru această secțiune, solicitantul nu va completa informații suplimentare, decât dacă va considera necesar. Acestea vor fi preluate din sistem, așa cum au fost introduse de către acesta la momentul înregistrării, în secțiunile privind Finanțările anterioare/Finanțările solicitate.

3.4.8 Aplicarea principiilor orizontale

Respectarea cadrului legal este obligatorie pentru orice solicitant sau beneficiar de finanțare din fondurile UE. Cerințele minime privind integrarea principiilor orizontale în cadrul proiectelor se referă la facilitarea tuturor condițiilor care să conducă la respectarea legislației în domeniu.

În cadrul proiectului se va face o descriere a modului în care proiectul respectă legislația (acte normative, politici publice) în domeniul egalității de șanse și dezvoltării durabile. În acest sens se vor urmări recomandările cuprinse în Ghidul privind integrarea principiilor orizontale în cadrul proiectelor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții 2014-2020, publicat pe site-ul Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene.

Șanse egale

Egalitatea de șanse și de tratament are la bază participarea deplină și efectivă a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire pe criterii de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilități, vârstă sau orientare sexuală.

Pentru a promova egalitatea de gen, nediscriminarea, precum și asigurarea accesibilității, principiul egalității de șanse și de tratament trebuie încorporat ca parte integrantă a diverselor stadii din ciclul de viață al unui proiect: definire și planificare, implementare, monitorizare și evaluare.

Proiectul trebuie să descrie acțiunile specifice de promovare a egalității de șanse și prevenire a discriminării de gen, pe criterii de origine rasială sau etnică, religie sau credință, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală luând în considerare nevoile diferitelor grupuri-țintă expuse riscului acestor tipuri de discriminare și, mai ales, cerințele pentru asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități.

Secțiunea aferentă din cererea de finanțare va detalia modul în care legislația aplicabilă va fi respectată în selecția membrilor UIP implicați în implementarea proiectului. De asemenea se va detalia modul în care legislația privind asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități se aplică și va fi respectată în realizarea infrastructurii (unde este cazul).

Dezvoltarea durabilă

Proiectul va promova dezvoltarea durabilă, în primul rând, prin finanțare unor activități orientate direct spre susținerea acesteia, urmărind în principal protecția mediului, utilizarea eficientă a resurselor, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, biodiversitatea, rezistența în fața dezastrelor, prevenirea și gestionarea riscurilor, ca de exemplu:

- Utilizarea de materiale prietenoase cu mediul (ecologice sau reciclate) și de soluții inovative în construcții și în construcția de infrastructură, indiferent de tipul acesteia;
- Reutilizarea deșeurilor provenite de pe urma construcției infrastructurii edilitare;
- Construirea de infrastructură verde.

3.4.9 Managementul de proiect

La nivelul tuturor proiectelor se va nominaliza un responsabil de proiect, care are rolul de manager de proiect, această persoană putând fi și persoană de contact, care să asigure schimbul permanent de informații cu Autoritatea de Management.

În vederea implementării proiectelor beneficiarul trebuie să facă dovada existenței unității de implementare a proiectului (UIP).

Managementul de proiect poate fi realizat cu personal propriu sau mixt (personal propriu și externalizare). Personalul propriu al solicitantului implicat în managementul proiectului se va constitui în Unitatea de Implementare a Proiectului, prin decizie a managerului solicitantului. CV-urile personalului vor fi încărcate în MySMIS (câmpul resurse umane).

Unitatea de implementare a proiectului va fi, prin urmare:

- constituită din personalul propriu numit în componența UIP-ului, care trebui să fie compus din minim 3 persoane (managerul de proiect, responsabil financiar, responsabil achiziții);
- sprijinită, după caz, prin expertiză externă furnizată prin contracte de prestare servicii prin care sunt realizate activitățile aferente managementului proiectului.

Unitatea de implementare a proiectului va include și expertiza tehnică necesară unei implementări la un nivel de calitate adecvat.

Informațiile privind managementul proiectului vor fi descrise la Capacitatea administrativă, tehnică și juridică a beneficiarului.

Atenție!

Autoritatea de Management își rezervă dreptul de a face vizite la fața locului în vederea stabilirii funcționalității unităților de implementare a proiectului.

3.4.10 Elaborarea bugetului și categoriile de cheltuieli

În stabilirea bugetului proiectului se vor avea în vedere regulile de eligibilitate stabilite prin HG nr. 399/2015, categoriile de cheltuieli din Anexa 6 la Ghidul solicitantului, precum și următoarele:

- pentru justificarea bugetului propus, cererea de finanțare va fi însoțită de documente justificative pentru fiecare tip de cost (de exemplu contracte similare/oferte de preț etc.)
- cheltuieli aferente procurării de bunuri necesare funcționării unităților de implementare a proiectului de la nivelul beneficiarului, în limita echivalentului în lei a maximum 10.000 euro, în funcție de complexitatea proiectului, cu respectarea legislației în vigoare, a obiectivelor POIM și să fie evidențiate în anexă la cererea de finanțare
- cheltuielile cu salariile pentru personalul care desfășoară activități pe bază de contract individual de muncă pe durată determinată (nu mai mare decât durata proiectului), în cadrul proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile și pentru funcționarii publici se va face conform Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice;
- costurile aferente managementului de proiect (cheltuieli salariale, dotări și servicii de management de proiect externalizate) nu vor depăși 1% din valoarea eligibilă a proiectului, exclusiv TVA;
- proiectele vor respecta regulile de informare și publicitate din Manualul de Identitate Vizuală pentru Instrumente Structurale 2014-2020.

Se va avea în vedere ca activitățile previzionate să fie corelate cu planul de achiziții, având la bază o planificare realistă a tuturor activităților, ținând cont atât de resursele umane, cât și de resursele materiale alocate implementării proiectului.

În cadrul bugetului aferent proiectelor de sprijin pentru pregătirea portofoliului aferent perioadei 2014-2020 și post 2020 se vor evidenția livrabilele previzionate pentru acest tip de proiecte.

În defalcarea bugetului pe ani se va ține cont de eventualele proceduri de achiziție și de durata acestora. Planificarea propusă se va transforma ulterior în calendar al cererilor de rambursare/cereri de plată ce vor fi anexate la contractul de finanțare.

Bugetul va fi prezentat defalcat după cum urmează, pe:

- activități (corelat cu C.1 din Cererea de finanțare); în structura bugetului acestea vor fi preluate automat de sistem așa cum au fost definite la ”Activități previzionate”;
- ani de implementare (secțiunea G.1.2 din Cererea de finanțare);
- amplasament/câmpuri de intervenție/formă de finanțare/tip teritoriu/activitate economică/obiectiv tematic/mecanism aplicare teritorială (secțiunea B.2 din Cererea de finanțare).

În prezentarea bugetului va fi utilizat cursul de schimb valutar folosit în actul normativ de aprobare a indicatorilor tehnico-economici aferenți obiectivului de investiții.

CAPITOLUL 4. VERIFICAREA, EVALUAREA ȘI CONTRACTAREA PROIECTELOR

Având în vedere că prin OS 5.1 se finanțează proiecte pe baza unei liste de proiecte prioritare identificate sau proiecte care vizează prevenirea riscuri accentuate de schimbările climatice, după caz, apelul de propuneri de proiecte fiind cu depunere continuă, acestea nu sunt supuse unei selecții, ci doar procesului de evaluare, pe baza listei de proiecte prioritare.

Proiectele prioritare vor include măsuri de infrastructură verde și parcurge procedura de pregătire a portofoliului de proiecte. În cadrul acestei proceduri, AM POIM se va asigura că toate documentele necesare depunerii cererii de finanțare îndeplinesc condițiile de maturitate și calitate necesare pentru a intra în etapa de evaluare și selecție.

În procesul de pregătire a proiectelor de investiții și de pregătire a acestora, Autoritatea de Management va fi sprijinită de experții JASPERS. Când proiectul va avea gradul de maturitate și calitate acceptabil, AM POIM solicită beneficiarului depunerea proiectului în vederea parcurgerii etapei de evaluare și selecție.

Totodată, în vederea elaborării unei cereri de finanțare care să răspundă tuturor exigențelor, în etapa de pregătire, beneficiarii finanțării vor organiza întâlniri de consultare cu organizațiile neguvernamentale/structuri cu specializare în domeniul ecologic care își manifestă interesul în dezvoltarea proiectului. În acest context, reprezentanții ONG-urilor/structurilor specializate în domeniul ecologic vor semna declarații de confidențialitate, cu excepția consultărilor organizate conform legislației privind evaluarea de mediu. Se vor organiza cel puțin două întâlniri: prezentarea ideii de proiect și prezentarea analizei de opțiuni, a analizei multicriteriale și a opțiunii selectate. Aceste întâlniri se documentează, iar concluziile se vor regăsi în cadrul unor minute. De asemenea, se elaborează un raport de consultare în care vor fi prezentate observațiile organizațiilor neguvernamentale/structurilor cu specializare în domeniul ecologic și modul de preluare/clarificare a acestora.

După finalizarea procesului de evaluare, pentru proiectele care au îndeplinit punctajul, AM POIM redactează nota de aprobare a proiectului.

După aprobarea de către AM POIM, în cazul în care proiectul este major, acesta va fi transmis de către AM POIM serviciilor Comisiei Europene (COM) prin sistemul electronic SFC2014, fie către organismul desemnat pentru realizarea unei evaluări independente - Independent Quality Review (IQR). Dacă se optează pentru utilizarea IQR, notificarea pentru proiectul major care se va transmite COM se va face conform art. 102 din Regulamentul UE nr. 1303/2013. Transmiterea proiectului spre COM sau IQR se face de către AM POIM.

Eventualele documente suplimentare aplicabile unor situații punctuale pot fi solicitate solicitantului pe întreg parcursul procesului.

4.1 Verificarea administrativă și a eligibilității cererilor de finanțare

În cadrul acestei etape se vor verifica următoarele:

- Respectarea formatului standard al cererii de finanțare și includerea tuturor anexelor obligatorii;
- Modalitatea de completare a cererii de finanțare.

Pentru verificarea conformității administrative și de eligibilitate a cererii de finanțare se utilizează un sistem de evaluare de tip DA/NU.

Verificarea eligibilității se realizează numai pentru Cererile de finanțare conforme din punct de vedere administrativ, urmărindu-se îndeplinirea condițiilor de eligibilitate. Dacă proiectul nu îndeplinește toate criteriile stabilite este respins.

Verificarea eligibilității presupune respectarea regulilor privind eligibilitatea solicitantului/partenerului și a proiectelor, verificare fiind realizată conform criteriilor definite în acest ghid.

În cazul respingerii proiectului, solicitantul va fi informat asupra motivelor respingerii, precum și asupra următoarelor sesiuni de depunere a propunerilor de proiecte.

Atenție!

Având în vedere că depunerea cererii de finanțare se face electronic, procesul de clarificări se va desfășura astfel:

- Se vor solicita maxim 2 clarificări pentru această etapă de evaluare;
- Solicitantul va avea obligația să răspundă în maxim 5 zile lucrătoare.

Numai cererile de finanțare eligibile (care îndeplinesc toate criteriile din Grila de verificare a admisibilității și eligibilității) sunt admise în următoarea etapă a procesului de evaluare, respectiv evaluarea tehnică și financiară a proiectului.

La finalizarea procesului de verificare administrativă și a eligibilității, solicitantul va fi informat în scris privind îndeplinirea sau neîndeplinirea criteriilor de conformitate administrativă și de eligibilitate.

4.2 Evaluarea cererilor de finanțare

Evaluarea proiectelor se face după trei criterii majore:

- Relevanța și oportunitatea proiectului - 20 puncte
- Maturitatea și calitatea pregătirii proiectului - 60 puncte
- Sustenabilitatea proiectului - 20 puncte

Fiecare criteriu este împărțit în subcriterii punctate corespunzător. Nota pe fiecare criteriu în parte se calculează prin însumarea notelor acordate tuturor subcriteriilor care îl compun. Punctajul total acordat proiectului reprezintă suma notelor acordate celor 3 criterii, respectiv între 60 și 100 de puncte.

Punctajul minim pentru fiecare criteriu este după cum urmează:

- Relevanța și oportunitatea proiectului - 8 puncte
- Maturitatea și calitatea pregătirii proiectului - 40 puncte
- Sustenabilitatea proiectului - 12 puncte

Obținerea punctajului minim pentru fiecare criteriu nu asigură promovarea spre finanțare. Pragul de calitate pe care fiecare proiect trebuie să îl întrunească pentru acordarea finanțării nerambursabile este minim 80 de puncte, cu obținerea peste minim la fiecare criteriu în parte.

Astfel, dacă proiectul obține punctajul minim alocat fiecărui criteriu, respectiv un total de maxim 60 de puncte, acesta va fi respins, cu posibilitatea redeunerii. Punctajul minim se acordă în condițiile în care proiectul nu atinge un prag minim acceptabil pentru a fi promovat spre finanțare.

Proiectele care obțin 80 de puncte, cu obținerea peste minim la fiecare criteriu în parte, vor fi declarate ca selectate pentru acordarea finanțării nerambursabile.

Evaluarea proiectului va permite aprecierea contribuției proiectului la îndeplinirea obiectivelor POIM, la implementarea legislației relevante pentru sectorul aferent din România. Se va urmări ca propunerea de proiect să fie clară, coerentă, realistă și fezabilă cu privire la operațiunile propuse, termenele de realizare, eficiența investițiilor. Se va evalua coerența între problemele identificate, obiectivele proiectului, activitățile propuse și rezultatele estimate. Toate activitățile propuse în proiect trebuie să fie clar descrise și cuantificate. Se va evalua dacă resursele folosite pentru implementarea proiectului sunt suficiente. Planificarea activităților trebuie să fie realistă. Bugetul proiectului, defalcăt pe categorii de cheltuieli trebuie să fie transparent și coerent.

Evaluarea se va face conform Grilei de evaluare din Anexa 3.

Atenție!

Având în vedere că depunerea cererii de finanțare se face electronic, procesul de clarificări se va desfășura astfel:

- Se vor solicita maxim 2 clarificări pentru această etapă de evaluare;
- Solicitantul va avea obligația să răspundă în maxim 5 zile lucrătoare.

Etapă de clarificări descrisă mai sus se aplică evaluării realizate la nivelul AM POIM. Pentru proiectele majore, în etapa de evaluare a proiectului la nivelul Comisiei Europene/IQR, etapele de clarificări nu se supun regulilor de mai sus.

Eventualele documente suplimentare aplicabile unor situații punctuale pot fi solicitate solicitantului pe întreg parcursul procesului de pregătire sau de evaluare la nivelul COM/IQR.

Pentru fiecare proiect selectat în vederea finanțării se va întocmi o notă de aprobare a finanțării. Pentru fiecare proiect respins, solicitantul va fi înștiințat în scris asupra motivelor respingerii.

4.3 Depunerea și soluționarea contestațiilor

În situația în care solicitanții sunt nemulțumiți de repingerea proiectului în oricare dintre etape, inclusiv în etapa de contractare, aceștia au posibilitatea de a contesta acest rezultat.

Contestațiile se depun în termen de 10 zile lucrătoare de la comunicarea rezultatului la sediul Ministerul Fondurilor Europene. Soluționarea contestațiilor se va face în termen de maxim 30 de zile calendaristice.

Pentru a putea fi luate în considerare, contestațiile trebuie să respecte următoarele cerințe:

- Identificarea contestatarului, prin: denumirea solicitantului; adresa; funcția, numele și prenumele reprezentantului legal;
- Identificarea proiectului, prin: numărul unic de înregistrare alocat cererii de finanțare (codul SMIS) și titlul proiectului;
- Obiectul contestației (ce se solicită prin formularea contestației);
- Motivele de fapt și de drept (dispozițiile legale naționale și/sau comunitare, principiile încălcate);
- Mijloace de probă (acolo unde există);
- Contestațiile trebuie să fie însoțite de o copie a adresei de comunicare de către AM POIM a rezultatului procesului de evaluare și selecție;
- Semnătura reprezentantului legal;
- Data formulării contestației;
- Ștampila (după caz).

Contestațiile sunt analizate și soluționate în termen de 30 de zile (calendaristice) de la data înregistrării lor. În situația în care se consideră necesară o investigație mai amănunțită, care presupune depășirea termenului de 30 de zile, contestatarul va fi anunțat, în scris, asupra termenului de soluționare. Decizia comisiei constituită pentru soluționarea contestațiilor poate fi de admitere sau de respingere și are caracter definitiv la nivelul AM POIM. Contestatarul este notificat în scris asupra deciziei comisiei.

4.4 Reguli specifice de selecție

Având în vedere că proiectele finanțate prin OS 5.1 sunt proiecte cu depunere continuă, acestea nu sunt supuse unei selecții, ci doar procesului de evaluare.

4.5 Contractarea proiectelor

Contractul de finanțare (CF) reprezintă un act juridic supus regulilor de drept public, cu titlu oneros pentru beneficiar, de adeziune, comutativ și sinalagmatic prin care se stabilesc drepturile și obligațiile corelative ale părților în vederea implementării operațiunilor.

După finalizarea procesului de evaluare, pentru proiectele care au îndeplinit punctajul, AM POIM redactează nota de aprobare a proiectului și contractul de finanțare și transmite solicitantului cele două exemplare ale contractului, în vederea semnării de către reprezentantul legal al beneficiarului. Pentru proiectele majore, contractul de finanțare poate fi semnat înainte sau după emiterea deciziei de către Comisia Europeană de aprobare a proiectului.

Solicitantul va încărca în MySMIS 2014 documentele solicitate, în funcție de disponibilitatea sistemului electronic. Versiunea finală a contractului de finanțare (în special clauzele specifice și anexele) vor fi comunicate ulterior beneficiarilor.

Proiectul poate fi respins în cadrul acestei etape și se va transmite solicitantului o scrisoare de respingere, în cazul în care (lista nu este exhaustivă):

- documentația solicitată nu este transmisă în termenul solicitat ori este incompletă în raport cu cerințele Ghidului sau nu se mai află în perioada de valabilitate;
- se constată modificarea formei inițiale a contractului transmis de către AM POIM și/sau nerespectarea termenului limită de returnare a celor două exemplare de contract semnate și ștampilate;

Atenție!

Contractele de finanțare reprezintă contracte de adeziune, cu clauze prestabilite care nu pot face obiectul negocierilor dintre părți.

În cazul proiectelor respinse, AM POIM va comunica solicitantului motivele respingerii cererii de finanțare, existând posibilitatea ca solicitantul să retransmită propunerea de proiect revizuită.

Solicitantul se obligă ca toate documentele transmise să fie în formatul prevăzut de lege și în vigoare la data depunerii acestora, în caz contrar neputându-se încheia contractul.

Numai după ce se constată îndeplinirea tuturor condițiilor solicitate descrise mai sus poate fi demarată procedura de încheiere a Contractului de finanțare. Solicitantului îi vor fi transmise cele două/trei exemplare ale CF în vederea semnării de către acesta. Transmiterea către solicitant se va face cu asigurarea unui mijloc de probă a primirii contractului. Contractul de finanțare va fi semnat de către reprezentanții AM POIM și reprezentantul legal al solicitantului, contractul de finanțare intrând în vigoare la data semnării ultimei părți semnate.

Solicitantul are obligația de a semna și ștampila, după caz, contractul pe fiecare pagină și pe fiecare exemplar și de a returna în termenul solicitat de AM POIM (5 zile de la data primirii documentului) cele două exemplare însoțite, eventual, de orice alt document solicitat prin contract. În cazul în care solicitantul nu respectă termenul de semnare a CF și returnare la AM POIM, AM POIM își rezervă dreptul de a respinge finanțarea CF.

Procedura de contractare poate diferi de cea descrisă în Ghidul Solicitantului, în corelare cu funcționalitățile MySMIS. Prin urmare, va fi comunicată ulterior beneficiarilor.

Beneficiarul trebuie să păstreze și să pună la dispoziția organismelor abilitate inventarul asupra activelor dobândite prin finanțarea din instrumente structurale, pe o perioadă de 5 ani de la data închiderii oficiale a POIM.

Anexe

Anexa 1. Cererea de finanțare și fișa de proiect

Anexa 1.a. Cerere de finanțare

Anexa 1.1.a Cerere de finanțare pentru proiectele majore și nemajore - engleză

Anexa 1.2.a Cerere de finanțare pentru proiectele majore și nemajore - română

Anexa 1.3.a Cerere de finanțare pentru sprijin pregătire proiecte

Anexa 1.b Fișa de proiect

Anexa 2. Fișă de control a Cererii de finanțare (pentru solicitant)

Anexa 3. Grile de verificare și evaluare a Cererilor de Finanțare

Anexa 3.1 Listă de verificare politici europene/teme orizontale

Anexa 4. Declarații

Anexa 5. Acord de parteneriat

Anexa 6. Categoriile de cheltuieli

Anexa 7. Indicatori monitorizare

Anexa 8. Ghid pentru elaborarea studiului de fezabilitate pentru proiectele de management a riscului de inundații (dacă este aplicabil)

Anexa 9. Model Contract de finanțare